

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ 1' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 11

Δείγματα τῆς σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν φυτῶν καὶ ζώων

Ἡ σοφία τοῦ Δημιουργοῦ λάμπει ὄχι μόνον ἐντὸς τῆς ἀψύχου φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Εἰς τόμους ὀλοκλήρους θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναφέρῃ τις τὰ δείγματα τῆς σοφίας ταύτης.

Ἀληθῶς. Ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσῃ κανεὶς καὶ ποῦ νὰ τελειώσῃ;
Ἄς ἀναφέρωμεν μερικὰ παραδείγματα:

Χαρακτηριστικὴ ἐν πρώτοις εἶναι ἡ θαυμαστὴ ἰσορροπία μεταξὺ φυτικῆς καὶ ζωϊκῆς ζωῆς. Ἐὰν ὅλη ἡ ζωὴ ἦτο ζωϊκὴ, θὰ εἶχε καταναλώσει ἕως τώρα ὅλον τὸ ὀξυγόνον· ἢ ἐὰν ὅλη ἡ ζωὴ ἦτο φυτικὴ, θὰ εἶχεν ἐξαντλήσει ὅλον τὸ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακός. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις θὰ ἀπέθνησκον καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά.

Διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας γνωστῶν εἰδῶν φυτῶν ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸ βασίλειον τῶν φυτῶν. Ἄν ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς αὐτό, ἀθελήτως ἔρχονται εἰς τὸν νοῦν μας οἱ λόγοι τοῦ Ἀριστοτέλους: «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ φύσις οὐδὲν μάταιον ποιοῦν» ἢ οἱ λόγοι τοῦ Λάϊμπνιτς: «Ἡ τάξις, ὁ ρυθμὸς, ἡ ἀρμονία μᾶς γοητεύουν. Ὁ Θεὸς εἶναι πλήρης τάξεως». Ἐντὸς τῶν φυτῶν λειτουργοῦν ἀθορύβως ὀλοκλήρα χημικὰ ἐργαστήρια. Αὐτῶν ἔργον εἶναι ἡ γλυκύτης τῶν καρπῶν καὶ αἱ φαρμακευτικαὶ ιδιότητες τῶν βοτάνων. Χαρακτηριστικοὶ ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ Παρακέλσου: «Κάθε λιβάδι καὶ λαγκάδι, κάθε βουνὸ καὶ λόφος εἶναι φαρμακεῖον τοῦ Θεοῦ».

Ὁ μίσχος τοῦ χόρτου, ὁ ὁποῖος «ἔχει λεπτὰ οωληνώδη τοιχώματα ἑκατοστοῦ μέχρι χιλιοστοῦ τοῦ χιλιοστομέτρου», δύνα-

ται ἀνὰ ἀντισταθῆ με ὄλην του τὴν ἐπιφάνειαν εἰς πίεσιν πέντε μέχρῃς εἴκοσιν ἀτμοσφαιρῶν».

Τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους ἐφαρμόζη ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἐμφανίσεώς της ἡ οὐτρικουλαρία, ἐν ὑδρόβιον φυτὸν με εἰδικὰ συστήματα καταπακτῶν καὶ βαλβίδων, ποὺ διαθέτει. Κατορθώνει με αὐτὰ ἄλλοτε νὰ ἐκδιώκῃ τὸ ὕδωρ καὶ ἄλλοτε νὰ τὸ ἀφήνῃ νὰ εἰσρέῃ ἐντὸς αὐτῆς, διὰ νὰ ἴσταται, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλῆ, ἄλλοτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν βυθόν.

Τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχοῦς, ὡς ἀναφέρει ὁ Κ. Καλλίνικος, εἶναι σωστὸς πλανόβιος καὶ ταξιδιώτης. Ὅταν δηλαδὴ τὸ ὕδωρ, παρὰ τὸ ὅποιον ἀναπτύσσεται, ἀποξηρανθῆ, τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχοῦς ἀποβάλλει τὰ φύλλα, συμπλέκει τὰ κλωνία καὶ τὰς ῥίζας του, συμμαζεύεται περὶ ἑαυτὸ ἐν εἶδει σφαίρας καὶ ἀρχίζει νὰ κατακυλᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, φερόμενον ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μέχρῃς ὅτου ὀσφρανθῆ ὕδωρ. Καὶ ὅταν εὖρη ὑγρασίαν, ἐκτυλίσσει τὰ κλωνία του, ῥίπτει εἰς τὴν γῆν τὰς ῥίζας του, ἀγκυροβολεῖ, οὕτως εἰπεῖν, ῥιζοῦται καὶ ἀνθίζει. Ἐὰν δὲ καὶ πάλιν τὸ ὕδωρ ξηρανθῆ ἐνταῦθα καὶ ὁ τόπος ἀποβῆ καὶ πάλιν ἀκατάλληλος, τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχοῦς δὲν στενοχωρεῖται. Συμμαζεύει καὶ πάλιν τὰς ἀποσκευάς του, ἐγκαταλείπει ἑαυτὸ εἰς τὴν φορὰν τῶν ἀνέμων καὶ συνεχίζει τὰς προσφιλεῖς περιπλανήσεις του.

Ὁ Ῥόμπερτ Οὐίλσον, καλλιτεχνικὸς διευθυντὴς τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου χρωμάτων, ἐν συνεργασίᾳ με τὴν Βασιλικὴν Βρετανικὴν Ἐταιρείαν καλλιεργείας κήπων καὶ με βοτανολόγους ὄλου τοῦ κόσμου, ἔγραψε λεξικὸν χρωμάτων τῶν ἀνθέων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρονται τέσσαρες χιλιάδες χρωματικῶν διαβαθμίσεων καὶ τόνων! Ἀληθῶς, αὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλλετο ὡς ἐν τούτων (τῶν κρίνων τοῦ ἀγροῦ)». Ἡ βασιλικὴ πορφύρα ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον φαίνεται ἀκανόνιστος καὶ ἄμορφος, ἐνῶ τὸ κρίνον τοῦ ἀγροῦ ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον καταπλήσσει διὰ τὴν ἁρμονίαν τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων.

Ὁρθῶς ἔχει λεχθῆ, ὅτι ἐνώπιον τῶν ἀμιμητῶν χρωματισμῶν τῶν πτερῶν τῆς πεταλούδας ὡχρεῖ ὁ χρωστήρ τοῦ Ῥαφαήλ. Ἐκαστον μῦριον τῆς κόνεως, ἥτις ὑπάρχει ἐπὶ τῶν πτερῶν της, διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρούμενον, ἀποδεικνύεται, ὅτι κεῖναι

καὶ ἐν καλλιτεχνικώτατα λελαξευμένον πτερόν, πολυέδρον, διὰ νὰ ἀντανακλᾷ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας καὶ παράγῃ τὰς πολυχρώμους ἐκείνας στυλβηδόνας». Καὶ ὁ μέγας φυσιοδίφης Ντένερτ μᾶς καλεῖ νὰ θαυμάσωμεν τὴν λογικὴν τρόπον τινὰ συνεργασίαν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ὀργανισμοῦ πολλῶν ζώων πρὸς δημιουργίαν θαυμασίου ἐνιαίου καὶ ἁρμονικοῦ σχεδίου χρωματισμῶν.

Ἐπειτα ἀξιοθαύμαστον εἶναι, ὅτι πολλὰ ζῷα ἔχουν λύσει τὰ προβλήματα τῆς ἀεροναυπηγικῆς, τῆς ὑδροναυπηγικῆς, τῆς ὑδροδυναμικῆς καὶ τῆς καθ' ὅλου τεχνικῆς. Ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κινήσεις, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐκτόξευσις καὶ προώθησις τῶν πυραύλων, ἐφαρμόζεται θαυμασίως ὑπὸ θαλασίων ζώων, κινουμένων διὰ ταχείας ἀποβολῆς ὕδατος. Αἱ ἐρπύστρια, αἱ ὁποῖαι ἐξασφαλίζουν τὴν κίνησιν εἰς τὰ τεθωρακισμένα ἄρματα, ἔχουν «ἐφευρεθῆ» ὑπὸ θαλασίων μικροοργανισμῶν. Ἡ ἵπταμένη νυκτερίς χρησιμοποιεῖ εἶδος ῥαντάρ, ἐνῶ ὁ μύρμηξ, πού πάλλει τὰς κεραίας του, διὰ νὰ ἐξαποστείλῃ σῆμα εἰς τοὺς συντρόφους του, ὅταν ἀνεύρῃ τροφήν, ἐκμεταλλεύεται ἐν εἶδος ἀσυρμάτου.

Τὰ βᾶθη τῶν ὠκεανῶν εἶναι πλήρη ἐξ ἐκδηλώσεων μυριόμορφου ὠραιότητος. Ἐκεῖ, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ἠλεκτροπαραγωγῶν μηχανῶν καὶ ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, οὐδόπως λείπει τὸ φῶς. Τὸ ἐξασφαλίζει ὁ ἀργυροπέλεκυς μὲ τοὺς ἠλεκτρικοὺς λαμπτήρας, τοὺς ὁποίους ἔχει εἰς τὴν κοιλιακὴν χώραν, καὶ ὁ μελανόκητος, τῶν λεπτῶν κεραίων τοῦ ὁποίου οἱ ἠλεκτρικοὶ φανοὶ ἀνάπτονται καὶ σβήνονται κατὰ βούλησιν πρὸς προσέλκυσιν τοῦ θηράματος.

Ὁ Φάβρ, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη «Ὁμηρος τῆς ἐντομολογίας», ἀναφέρει πλῆθος ἐνεργειῶν τῶν ἐντόμων καὶ εἰδικώτερον τῶν ὑμενοπτέρων. Ταῦτα παρουσιάζονται ὡς σοφοὶ ἐντομολόγοι, πού ἔχουν ἀρίστην γνῶσιν τῆς ἀνατομίας τῶν ἄλλων ἐντόμων, καὶ ἄριστοι χειροῦργοι, πού δύνανται νὰ ἐκτελέσουν τὰς πλέον λεπτὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις. Γνωρίζουν ἐκ τῶν προτέρων εἰς ποῖα σημεῖα τοῦ σώματος τῶν θυμάτων των πρέπει νὰ καταφέρουν τὸ δῆγμα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσουν ἀπλῆν ἀναισθησίαν ἢ παραλυσίαν, οὐχὶ ὅμως καὶ θάνατον· διότι αὐτὸς θὰ ἐπιφέρῃ σῆψιν καὶ τότε τὸ θήραμα, πού τοποθετεῖται παραπλεύρως εἰς τὰ ὦα,

δὲν θὰ εἶναι κατάλληλος τροφή διὰ τὰ μικρὰ ὑμενόπτερα, τὰ ὅποια θὰ προέλθουν ἐκ τῶν φῶν τούτων. Ἡ σκολιὰ λ.χ., ἐν ὑμενόπτερον, ἐπιτιθεμένη κατὰ τῆς κάμπης σετωνίας, ἐνὸς εἶδους κολεοπτέρου, τὴν παραλβεῖ κεντρίζουσα αὐτὴν μόνον εἰς τὸ σημεῖον, ἔνθα εὐρίσκονται συγκεντρωμένα ὅλα τὰ κινητήρια γάγγλια καὶ μόνον αὐτά. Ὡσαύτως ἡ κιτρινοπτέρυξ σφήκα, ἣτις θὰ ἐκλέξῃ ὡς θῦμὰ της τὸν γρύλλον, γνωρίζει τὰ τρία νευρικά κέντρα, τὰ ὅποια κινοῦν τὰ τρία ζεύγη τῶν ποδῶν. Δι' αὐτὸ θὰ κεντρίσῃ πρῶσον τὸν λαιμόν, ἔπειτα τὸν προθώρακα καὶ τέλος τὴν ἀρχὴν τῆς κοιλιακῆς χώρας κ.λ.π. Ἐπειτα τοποθετεῖ τὸν ζῶντα γρύλλον ἐντὸς ὀπῆς, ὡς ἐν εἶδος διατηρημένου κρέατος, τὸ ὅποιον τρώγουν τὰ ἐκ τῶν φῶν ἐξερχόμενα τέκνα της. Ἡ μήτηρ μετὰ τὴν γέννησιν τῶν φῶν ἀπομακρύνεται καὶ ἀποθνήσκει. Ποτὲ δὲν βλέπει τὰ τέκνα της. Ὅλα αὐτὰ ἡ σφήκα τὰ ἐπραξε διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φοράν. Τοιαῦται μυστηριώδεις τεχνικαὶ ἱκανότητες δὲν ἐξηγοῦνται διὰ τῆς τυχαίας προσαρμογῆς, ἀλλ' ἔχουν δοθῆ.

Ὁ Μέγας Βασίλειος, ὀμιλῶν διὰ τὴν μέλισσαν, ἐξαίρει τὰς γεωμετρικὰς της ἱκανότητας. «Κατάμαθε, — λέγει—, πῶς τὰ τῆς γεωμετρίας εὐρήματα πάρεργά ἐστι τῆς σοφωτάτης μελίσης». Ὡς γράφει ὁ φυσιοδίφης Βόλφγανγκ Ντένερτ, εἰς τὰς κηρήθρας τῶν μελισσῶν «ἐντύπωσιν προκαλεῖ ἡ περίφημος ἐκμετάλλευσις τοῦ ὑπάρχοντος χώρου καὶ ἡ ἀπόλυτος οἰκονομία εἰς τὸ ὑλικόν. Ἡμπορεῖ νὰ λεχθῆ, ὅτι ἐδῶ ἐπιτυγχάνεται τὸ κάλλιστον ἀποτέλεσμα διὰ τῶν ἐλαχίστων μέσων. Αὐτὸ ὅμως ἀποδεικνύει ὑψίστην τεχνικὴν τελειότητα». Καὶ ὁ Γάλλος μαθηματικὸς Λαλάντ γράφει. «Αἱ μέλισσαι ἔλυσαν τὸ πρόβλημα τοῦ ἐλαχίστου». Πράγματι. «Ἄνευ τῆς βοήθειας τοῦ διαβήτου καὶ ἄλλων μετρικῶν ἐργαλείων, μετροῦν βάθος, πλάτος, ὕψος καὶ φιλοτεχνοῦν τὰς κηρήθρας τῶν εἰς τρόπον, ὥστε αὗται νὰ εἶναι ὅμοιαι κατὰ τὸ σχῆμα καὶ ἴσαι κατὰ τὴν χωρητικότητα. Καὶ κάτι ἄλλο, πολὺ ἀξιοθαύμαστον. Ἐὰν μετακινήσωμεν τὴν κυψέλην καὶ κάμωμεν τὰς κηρήθρας νὰ κλίνουν πρὸς τὸ ἐν μέρος, αἱ μέλισσαι τότε μεταρρυθμίζουν τὰς οἰκοδομὰς των συμφώνως πρὸς τὴν νέαν τοποθέτησιν, ἵνα ἐπαναφέρουν τὴν ἰσορροπίαν. Αὐτὸ σημαίνει,

Α Δ Ε Λ Φ Ι Κ Α Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Α

Ἄγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Τώρα ἄς μποῦμε κάπως καὶ στὸ σπίτι μας, στὴ γωνιά μας, στὸ εἰκονοστάσι μας. Ποτὲ δὲν νοεῖται σπίτι τοῦ Ἱερέως χωρὶς νὰ ἔχη ἓνα ξεχωριστὸ δωματιάκι καθαρὸ, μὲ τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ τὸ κανδηλάκι του. Ἐὰν κάθε πιστὸς Χριστιανὸς πρέπει νὰ ἔχη αὐτό, ποῦ σὰν εὐκτῆριος οἶκος συνδέει πνευματικῶς τὰ πρόσωπα καὶ τὰ δένει μὲ τὴν κοινὴν προσευχὴ κοντὰ στὸ Θεό, πολὺ περισσότερον ὁ παπᾶς, ποῦ πρέπει νὰ μὴ ἀγνοῇ τὴ δύναμι τῆς προσευχῆς στὴν ὀμαδικῆ-οἰκογένειακὴ τῆς μορφῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπίδρασι ποῦ ἔχει τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἱερεὺς εἶναι συνεπὴς πρὸς τὴν ἐσωτέρα του ἔφρασι. Γιατί, ὅταν ὁ Ἱερεὺς εἶναι ὁ καλὸς πατέρας τῆς μικρῆς του ἐνορίας, ποῦ εἶναι ἡ οἰκογένειά του, θὰ εἶναι καὶ καλὸς πατέρας τῆς μεγάλης ἐνορίας του, ποῦ εἶναι τὸ χωριὸν του ἢ τὸ κομμάτι τῆς πόλεως, τοῦ ὁποῖου ἀνέλαβε τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν. Ὑπάρχει μιὰ συνήθεια, ὄχι καλὴ, ποῦ κρεμοῦν τὰ εἰκονίσματα στὶς κρεβατοκάμαρες, στὶς εἰσόδους ἢ ἄλλοῦ ποῦ. Δὲν εἶναι σωστὸ αὐτό. Ἡ κρεβατοκάμαρα διὰ λόγους εὐνοήτους δὲν μπορεῖ νὰ δέχεται εἰκονίσματα λατρείας. Μὰ οὔτε καὶ κάδρα ἱερῶν προσώπων. Ἡ κρεβατοκάμαρα ἔχει ἄλλο σκοπὸν καὶ ἄλλον προορισμὸν. Ἡ Ὀρησκεία δὲν εἶναι μαγεία, ὥστε τὰ εἰκονίσματα νὰ εἶναι «ταμποῦ» πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν πονηρῶν πνευμάτων κατὰ τὸν ὕπνον. Ἡ Ὀρησκεία μας εἶναι πνευματικὴ καὶ τὰ ἱερὰ σύμβολα καὶ οἱ εἰκόνες πρέπει νὰ μένουν σεβαστὰ καὶ νὰ μὴ ἀποδίδεται σ' αὐτὰ εἰδωλολατρικὸν νόημα. Πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν κρεβατοκάμαρα, ἀπὸ τὶς κουζίνες, ἀπὸ τὰς εἰ-

---

ὅτι ἀντιλαμβάνονται τὴν κάθετον καὶ τὴν ὀριζόντιον γραμμὴν πολὺ εὐκολώτερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Πάντα ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ φέρουν εἰς τοὺς λόγους μας τοὺς λόγους τοῦ Δαβὶδ: «Θ α υ μ ά σ ι α τ ά ἔ ρ γ α σ ο υ » (Ψαλμ. ρλη', 14).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

σόδους και να τοποθετηθούν σε ξεχωριστό, επίτηδες, δωμάτιο, όπως είπαμε, που θα είναι το ευκτήριο έκκλησάκι της οικογενείας. Δεν είναι ανάγκη να είναι μεγάλο. Μονάχα να χωρή τὰ μέλη του σπιτιού. Ὁ Ἱερεὺς ἐκεῖ θα προσεύχεται κατὰ μόνας, ἐκεῖ θα συγκεντρώνη τὴν οικογένειά του και θα τὴν γονατίζει πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου, ζητῶντας τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, τὸ στηριγμό του, τὴν υἰεῖα και τὸ φωτισμὸ τῶν παιδιῶν του και δίδοντας ἔτσι τὸ καλὸ παράδειγμα σ' ὅλους, και στὸν στενὸ και στὸν εὐρύτερο κύκλο. Στὸ στενὸ του κύκλο, γιατί τὰ παιδιά δὲν βλέπουν ράσο ἀπλῶς, ἀλλὰ νοιώθουν πὼς κι' αὐτὰ εἶναι πραγματικὰ παπαδόπουλα και πρέπει νὰ μιμηθούν τὸν πατέρα τους, ὅπως τὰ χηνάκια, τὰ παπάκια, τὰ ἀρνάκια ἀκολουθοῦν τὴ μάνα τους στὸ λιβάδι, στὸ νερό, στὸν κάμπο. Τὰ παιδιά ἔχουν μάτια και βλέπουν και καρδιά που αἰσθάνεται και μυαλὸ που τυπώνει ὅλες αὐτὲς τὶς ζωντανὲς παραστάσεις, που ὁ πατέρας τους σὰν Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ παρουσιάζει μπροστά τους. "Ὅταν τὸ παιδάκι ἀπὸ τόση μικρὴ ἡλικία βλέπει νὰ γίνεται τέτοιου εἶδους πνευματικὴ ἐργασία στὸ σπίτι του μ' ὅλη τὴ σοβαρότητα, τὴ σεμνότητα και τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ, χωρὶς ἀμφιβολία δὲν θὰ ζημιωθῆ, ἀλλὰ θ' ἀπορροφήσῃ τὴν εὐλάβεια και τὸ σεβασμὸ που ξεχύνεται στοὺς γονεῖς του σὰν στυπόχαρτο τὸ μελάνι. Μεγαλώνοντας τὸ παιδί δὲν θὰ ὑποστῆ κανένα ρῆγμα, δὲν θὰ ζήσῃ ψυχικὰ διαλελυμένο, ἐπειδὴ στὸν Α ἢ τὸν Β παπᾶ εἶδε τ' ἀντίθετα. Ἀπλούστατα. Θὰ κάνῃ σύγκρισι, θὰ βλέπῃ τὴ διαφορὰ και θὰ ταπεινοῦται περισσότερο μπροστά στὸν πατέρα του, τὸν ἰδανικὸ παπᾶ, γιὰ τὸν ὁποῖον και θὰ καμαρώνῃ και δὲν θὰ φθάνῃ στὸ κατάντημα νὰ ντρέπεται νὰ ὁμολογῆ πὼς εἶναι παπαδόπουλο, ὅπως συμβαίνει συνήθως μὲ πολλὰ τέκνα Ἱερέων, που παίρνουν ἐχθρικὴ θέσι στὴν Κοινωνία κατὰ τοῦ ράσου και βρίζουν τοὺς γονεῖς των γιατί δὲν τὰ ρώτησαν ἂν ἤθελαν νὰ εἶναι ὁ πατέρας τους παπᾶς... Αὐτὸ δὲν θὰ γινότανε ἂν ὁ παπᾶς πρῶτ' και βράδυ μάζευε τὴν οικογένειά του στὸ προσευχητᾶρι του και ἐσχημάτιζεν ἔτσι τὴν κατ' Οἶκον Ἐκκλησία, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ μπορούσε νὰ ἐπιδράσῃ ἀποτελεσματικὰ, δεδομένης ἄλλως τε τῆς ἐξουσίας του ὡς οικογενειάρχου, ἀλλὰ και τῆς οικονομικῆς ἐξαρτήσεως τῶν μελῶν τῆς οικογενείας

του ἀπ' αὐτόν. Εἶναι καὶ αὐτὸς ἓνας λόγος τοῦ ὑποβοηθῆ τὸ σκοπό, νὰ δένωνται τὰ παιδιὰ κοντὰ στὸν πατέρα ὥσπου νὰ ὠριμάσουν καὶ ἡ κρίσις τους νὰ δικαιώσῃ, τὴν ὅλη ζωὴ τῆς οἰκογενείας, ὅπως τὴν ἐτυποποίησεν ὁ Ἰερεὺς, ποῦ εἶναι καὶ Ἰερεὺς τοῦ σπιτιοῦ του πρῶτ' ἀπ' ὅλα. Γιατί, ἂν ὁ παπᾶς φροντίσῃ νὰ κάμῃ τὰ καλλίτερα δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ του κρεββατοκάμαρες καὶ σαλόνι γιὰ νὰ ἀναπαύῃ τὸ κορμί του καὶ νὰ ἐπιδεικνύεται στοὺς ἐνορίτες του σὰν σπουδαῖος νοικοκύρης, χωρὶς νὰ ἔχῃ δεσπόζουσα θέσι στὸ παπαδικό του σπίτι τὸ εἰδικὸ κελλάκι γιὰ τὸ ψυχικὸ ξεκούρασμα, ποῦ δίδεται σὰν ἐπικοινωνήσῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ Θεό, τότε θὰ δείξῃ πὼς κάθε ἄλλο παρά πνευματικὸ πρόσωπο εἶναι. Ὑπάρχουν πολλοὶ στὰ χωριά ἰδίως, ποῦ βρίσκονται σὲ δύσκολη θέσι νὰ χωρίσουν ἓνα κομμάτι τοῦ σπιτιοῦ τους γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς οἰκογενειακῆς προσευχῆς. Ἔτσι λένε πολλοί. Δὲν νομίζω πὼς κι' αὐτὸ εὐσταθεῖ. Μπορεῖ ἀδελφὲ νὰ τὸ φτιάσῃς καὶ δίπλα, ξεχωριστό, στὴν αὐλὴ σου, ἀπλό, ἀλλ' ὁμορφο, περιποιημένο. Λίγα τοῦβλα, λίγες πέτρες, ἓνα ὠραῖο σχεδιάκι, καὶ τὸ δωμάτιο τῆς προσευχῆς ἔγινε. Ὅχι φυσικὰ κοντὰ στὸ χοιροστάσιο, στὸ κοτέτσι, ἢ σὲ χῶρο ποῦ πετοῦν τὴν κοπριά. Τὸ καλλίτερο εἶναι νὰ βρίσκειται μέσα στὸ σπίτι, γιατί βρέχει, χιονίζει βοργιάς φουσαεὶ, ἀδιαθεσίες ἔχουμε καὶ δὲν θὰ μπορούμε νὰ βγοῦμε στὴν αὐλὴ. Στὸν εὐκτῆριον αὐτὸν οἶκο, στὸ εὐλογημένο αὐτὸ οἰκογενειακὸ ἐκκλησάκι θὰ γλιστροῦν τὰ παιδάκια σου νὰ ἀνάβουν τὸ κανδηλάκι, νὰ σκουπίζουν, νὰ ξεσκονίζουν τὶς εἰκόνες, νὰ συνηθίζουν ἀπὸ μικρά, χωρὶς νὰ τοὺς παίρῃ κανεὶς φωτογραφίες, στὴν ὠραία τακτικὴ, ποῦ συμμαζεύει τὰ μυαλά καὶ κρατεῖ τὴν καρδιά κοντὰ στὸ Χριστό. Κι' ἂν ἀκόμη τὰ παιδιὰ δὲν ἔχουν τὴν ἡμερότητα τοῦ ἀρνιοῦ, ὅμως, πολὺ θὰ ὠφελήσῃ τὸ ἐκκλησάκι αὐτό, καὶ τοῦ Ἰερέως πατέρα ἢ ἀνελλιπῆς ἐκτέλεσις τοῦ ἱερατικοῦ του καθήκοντος. Ἐκτὸς τούτου, ὅπως ὁ ἐνοριακὸς Ναὸς συνδέῃ τὰ μέλη τῆς αὐτῆς ἐνορίας σὲ μιὰ κοινὴ προσευχὴ καὶ νοιώθουν συμπροσευχόμενα πὼς ἔχουν κοινὴ πίστι καὶ κοινὰ πνευματικὰ διαφέροντα, καὶ ἐπομένως συγγενεῦουν μεταξύ τους, ἔτσι καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας θ' ἀποκτοῦν συνείδησι καὶ τῆς πνευματικῆς των συγγενείας, πρᾶγμα ποῦ θὰ ἀπομακρύνῃ τυχὸν ἐγωϊσμούς, ζήλειες, καχυπο-

ψίες, μικροδυσαρέσκειες, παροδικές ἐχθρότητες μεταξύ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Ἡ ὁμαδική πρωτῆ-βράδου προσευχή, ὑπὸ τὸν Ἱερέα πατέρα τῆς οἰκογενείας εἶναι κάτι τὸ συγκινητικὸ καὶ σὰν ἐκδήλωσις καὶ σὰν φαινόμενο. Τὰ παιδιὰ ποὺ ντύνονται «παπαδάκια» στὸ Ἱερό, χαλᾶνε, γιατί γνωρίζουν ἐκεῖ τοὺς παπάδες ἀνευλαβεῖς καὶ παραπολὺ ἀνθρώπους, ἐνῶ τοὺς ἐφαντάζοντο μὲ φτερά στα πόδια νὰ στέκωνται πολὺ ψηλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα μέσα στὸ Ἱερό. Καὶ ἐπειδὴ ἄλλα ἐφαντάζοντο καὶ ἄλλα βλέπουν τὰ ἴδια τοὺς τὰ μάτια γίνεται τῶν ὄλων ἰσπέδωσις μέσα στὴν ψυχὴ τους καὶ γκρεμίζεται ἀπὸ τὴν συνειδήσί τους κάθε ἱερότης τοῦ χώρου, κάθε σύμβολο, λόγῳ τῆς ἀπροσεξίας, εἶπαμε καὶ ἄλλοτε τοῦ Ἱερέως, στὸ Ναό. Ὅταν ὅμως τὸ παιδάκι συμπροσεύχεται μὲ τὸν πατέρα του, μὲ τὴ μάνα του, μὲ τ' ἀδελφάκια του, καὶ μυρίζεται λιβανάκι στὸ κελλί τοῦ σπιτιοῦ του, ποὺ εἶναι καθιερωμένο γιὰ προσευχή, ἀσφαλῶς ἄλλη ἀγωγή θὰ πάρη κι' ἄλλη διαγωγή θὰ δείχνη ἔξω καὶ μέσα στὸ Ἱερό τοῦ Ναοῦ. Γιατί, ἀν βλέπη τὸν πατέρα του πραγματικὸ κληῖμα κολλημένο ἐπάνω στὸν κορμὸ τῆς Ἀμπέλου, στὸ Χριστό, βέβαιον πὼς κι' αὐτὸ μ' ἓνα θρησκευτικὸ δέος θὰ παρακολουθῆ τὰς ἱεροτελεστίας καὶ θὰ μορφῶνῃ ἀνάλογο χαρακτῆρα σὰν παιδάκι παπαδικῆς οἰκογενείας. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πρεσβυτέρα, ἡ σύζυγος τοῦ παπᾶ, καὶ μητέρα τῶν παιδιῶν, σὰν μιὰ πιστὴ διάκονος θὰ φροντίζει γιὰ ὅλα καὶ θὰ ζῆ μὲ μιὰ συστολὴ καὶ σεμνότητα, χωρὶς κοσμικὰς τάσεις καὶ τοῦτο γιατί δὲν θὰ ἔχη λόγους νὰ ἐπιδροῦν ἀντίθετα στὴν ψυχὴ τῆς. Ὁ Ἱερεὺς σύζυγός τῆς εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τῆς σεμνότητος καὶ εὐλαβείας καὶ μέσα στὸν Ἱερό Ναὸ καὶ μέσα στὸ σπίτι του, ποὺ τὸ μετέβαλε σὲ οἰκογενειακὴ Ἐκκλησιά. Προϋποτίθεται πὼς ἡ Πρεσβυτέρα του εἶναι ἡμερη, εὐάγωγος ἄνθρωπος καὶ ὄχι θηρίο Σατανᾶς, ποὺ νὰ τὴν διερεθίσῃ τὸ λιβάνι στὸ σπίτι τῆς. Ἐνόμισα χρέος μου νὰ θίξω ἀδελφε κι' αὐτὸ τὸ θέμα, ἐπειδὴ, δυστυχῶς, ἐκτὸς ἐλαχιστοτάτων ἐξαιρέσεων, οἱ Ἱερεῖς φροντίζουν μὲν ν' ἀγιάζουν τοὺς ἄλλους, δὲν μεριμνοῦν ὅμως γιὰ τὸ δικό τους καὶ τῆς οἰκογενείας τους τὸν ἁγιασμό.

Τώρα καὶ λίγα γιὰ τὴν τεκνογονία.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΘΑΥΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΑΣ ΠΑΡΟΥ

Κατὰ τὸν πρῶτον καὶ δευτέρου διαγωγὸν τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας 1915, 1923 πολλοὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἐλθόντες καὶ εἰς Πάρον καὶ στερούμενοι καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, οἱ πλείστοι κατέφυγον εἰς τὴν Μοῆν ζητοῦντες βοήθειαν. Οἱ μοναχοὶ ἠνοιξαν τὰς πύλας τῆς Μοῆς καί, εὐμενῶς καὶ ἰλαρῶς, προσεδέχοντο τούτους, παρέχοντες αὐτοῖς τὰ πρὸς ζωὴν καὶ συντήρησιν ἀναγκαῖα. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ προσερχόμενοι ἦσαν πολλοί, ὁ ἐν τῇ ἀποθήκῃ καρπὸς ὠλιγόστευσε. Ἦτο μὴν Ἰανουάριος καὶ ὁ Οἰκονόμος τῆς Μοῆς ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται καὶ νὰ λέγῃ: «Ἴδου τετράμηνόν ἐστιν, ἕως τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, τῆς νέας συγκομιδῆς, καὶ ὁ ἐν τῇ ἀποθήκῃ ὑπολειφθεὶς καρπὸς μόνον δι' ἓνα μῆνα θὰ ἐπαρκέσῃ, διὰ τοὺς ἀδελφούς τῆς Μοῆς. Λάβετε τὰ μέτρα σας. Παύσατε νὰ δίδετε, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης». Ἡμεῖς, καλῶς γινώσκοντες, ὅτι πάντα ὅσα ἔχομεν δὲν εἶναι ἰδικά μας, εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ ξένα, μᾶς τὰ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ξένους, τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἀδελφούς του, τῷ εἶπαμεν. «Προκειμένου νὰ ἀποθάνουν οὗτοι, οἱ δυστυχεῖς ἀδελφοί μας, ἅς συναποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς». Ἐχοντες δὲ τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Μητέρα Αὐτοῦ, τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν, ἐδίδαμεν ἀδιακρίτως, εἰς πάντας καὶ ἔμεινε καρπὸς εἰς τὴν ἀποθήκῃ διὰ νὰ περάσωμεν 10 ἕως 15 ἡμέρας. Ἄλλ' ὅ τῶν ἐξαισιῶν σου θαυμάτων, Δέσποινα Ἀγνή, Μητὲρ τῆς Εὐσπλαγχνίας, Μητὲρ τοῦ Θεοῦ καὶ Μητὲρ πνευματικῆ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν καὶ ἀναξίον δούλων σου καὶ ὄλων τῶν Χριστιανῶν, τῶν προστρεχόντων καὶ ἐλπίζόντων εἰς Σέ! Ὁ καρπὸς οὗτος, ὁ ὀλίγος, ἔμεινε ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὴν θέσιν του ὁ ἴδιος. Ἐλάμβανον οἱ ἀδελφοί, ἔστελλον εἰς τὸν μῆλον, ἔτρωγεν ὄλον τὸ προσωπικὸν τῆς Μοῆς, ὅλοι οἱ καθ' ἑκάστην προσερχόμενοι 80-100-ἐνίοτε καὶ περισσότεροι-καὶ ὁ καρπὸς οὐκ ἠλαττονεῖτο. ἄχρι τῆς νέας συγκομιδῆς. Συνέβη παρόμοιον τι μὲ τὸ τῆς Σαραφθίας χήρας, τῆς τὸν Προφήτην Ἠλίαν θρεψάσης. Ἡ ὕδρια τοῦ ἀλεύρου τῆς χήρας οὐκ ἐξέλιπε καὶ ὁ καμψάκης οὐκ ἠλαττονήθη». Ὁ Δεσπότης Χριστός, ὁ Πολυέλεος, ὁ Πολυεὐσπλαγχνος, ὁ Συμπαθής, ὁ Φιλάγαθος, ὁ Πανάγαθος, ὁ Φιλελεήμων, ἐκεῖνος, ὅστις ἠύλόγησε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας καί, δι' αὐτῶν, ἐχόρτασε πεντακισχιλίους ἄνδρας χωρὶς τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, Αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ χθὲς καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ὁ αὐτός, διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου Μητρὸς Αὐτοῦ,

τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τῆς προστάτιδος καὶ καλῆς κουροτρόφου τῆς Μονῆς, ἠυλόγησε καὶ τὸν ὀλίγον καρπὸν τῆς Μονῆς καὶ ἐχόρτασε τόσας ἑκατοντάδας ἀνθρώπων. Τὸ ὅμοιον ἐγένετο καὶ κατὰ τὰ τρία ἔτη 1941-1944 τῆς κατοχῆς τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ἰταλο-γερμανῶν, ὅτε ἐγένετο λιμὸς μέγας. Ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ, ταῖς εὐλογίαις αὐτῆς ἐπλήθυνε θαυμασίως τὰ ὑπάρχοντα τρόφιμα τῆς Μονῆς καὶ ἐτρέφοντο οἱ κατὰ ἑκατοντάδας καθ' ἑκάστην προσερχόμενοι πεινῶντες καὶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς πολλῶν 1500 ἄτομα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς πείνης καὶ τῶν στερήσεων θὰ ἀπέθνησκον ἐσώθησαν. Ἀλλὰ πῶς νὰ σιωπήσωμεν καὶ τὸ μέγιστον καὶ ὑπερφύεστατον θαῦμα, ὅπερ ἡ Βασίλισσα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἡ Κυρία ἡμῶν Θεοτόκος ἐποίησεν εἰς τοὺς 125 νέους Παρίους καὶ Ἀντιπαρίους, τοὺς παρὰ τῶν Γερμανῶν ἀποφασισθέντας εἰς θάνατον; Ἡ ἀπόφασις εἶχεν ἐκδοθῆ, ἡ ἡμέρα τῆς ἐκτελέσεως εἶχεν ὀρισθῆ καὶ ὁ Διοικητὴς εἶχε δώσει διαταγὴν, ὅτι ὅστις τολμήσῃ νὰ μεσιτεύσῃ διὰ τοὺς καταδικούς, θὰ τιμωρηθῆ αὐστηρότατα. Ἦτο ἡμέρα Κυριακὴ, καθ' ἣν προσκαλεσθεῖς ὁ Διοικητὴς ἦλθεν εἰς τὴν Μονὴν μετὰ τινῶν ἀξιωματικῶν του, τοὺς ὁποίους ἐφιλοξενήσαμεν πλουσιοπαρόχως. Τὴν ἐπομένην, ἡμέραν Δευτέραν, εἶχε διατάξει νὰ προσαχθῶσιν οἱ κατάδικοι, τὴν δὲ Τρίτην νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Ἐπειδὴ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ὁ Διοικητὴς δὲν δέχεται μεσιτείας ἀπὸ ἀνθρώπους, ἐσκέφθημεν καλῶς νὰ βάλωμεν μεσίτην πρὸς Θεὸν τὴν Παναγίαν Μητέρα Του, διὰ νὰ μεταστρέψῃ καὶ ἀθετήσῃ τοὺς λογισμοὺς τοῦ Διοικητοῦ καὶ μετατρέψῃ τὴν ἀπόφασίν του. Κατήλθομεν πάντες οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ μετὰ κατανύξεως καὶ πίστεως ἐτελέσαμεν παράκλησιν ὑπὲρ σωτηρίας τῶν καταδικῶν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε καὶ ὁ Διοικητὴς μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του. Μετὰ τὴν παράκλησιν ἀνήλθομεν εἰς τὸν Ξενῶνα καί, ὧ τοῦ παραδόξου θαύματος! Ὁ Διοικητὴς, ὅστις πρὶν ἦτο ἄγριος, σκαιός, αὐστηρός, μετετράπη, ἐγένετο ἥρεμος, πρᾶος, γελαστός, εὐπροσῆγορος καὶ ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσουν, μόνος του μοὶ ἐπτότεινε νὰ τῷ ζητήσω μίαν χάριν καὶ ἐγὼ τῷ ἐζήτησα νὰ μοὶ κάμῃ τὴν χάριν, νὰ χαρίσῃ τὴν ζωὴν εἰς τοὺς μελλοθανάτους. Μετ' ὀλίγας ἀντιρρήσεις, μοὶ ἔδωκε τὴν δεξιάν του καὶ μετὰ συγκινήσεως μοὶ λέγει. «Σοῦ τοὺς χαρίζω». Αὐτὴν τὴν στιγμήν, πὺ χαράσσω τὰς γραμμὰς ταύτας καὶ ὁσάκις ἐνθυμηθῶ τὰς τρεῖς ὀλιγοσυλλάβους ταύτας λέξεις «σοῦ, τοὺς, χαρίζω», συγκίνησις μὲ καταλαμβάνει, οἱ ὀφθαλμοὶ μου γεμίζουν δάκρυα κατανύξεως, καὶ ὅλος πληροῦμαι χαρᾶς καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος Δαβὶδ

ἀναφωνῶ· «Αὐτὴ ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου... Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ἔσωσεν ἡμᾶς καὶ τοὺς 125 μελοθανάτους. Κύριος ἀθετεῖ λογισμοὺς ἀρχόντων», ὡς καὶ μετὰ τοῦ μεγαλοφωνοτάτου Ἡσαΐου· «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, γινώτε ἔθνη καὶ ἠττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός... Καὶ ἦν ἂν βουλὴν βουλευσῆσθε, διασκεδάσει Κύριος... Καὶ λόγον, ὃν ἔαν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμεῖναι ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Μετὰ δὲ τοῦ συγγραφέως τοῦ ἱστορικοῦ τῆς εὐρέσεως τοῦ ἐν Κων)πόλει ἀγιάσματος τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν ἐξαισίων ἐν αὐτῷ γενομένων ὑπερφυῶν θαυμάτων καὶ τοῦ ποιητοῦ καὶ μελωδοῦ τῆς Ἱερᾶς ἀκολουθίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Κων)πόλεως Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου χαρμονικῶς συμψάλλω. «Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας Σου, Πηγῆ; Ἦτις ἐξ ἀκενώτων θαυμάτων πλημμυροῦσα, πολλὰ καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐνεργεῖς δι' ἰάσεων. Βαβαὶ τῶν μεγαλειῶν, ὃν τοῖς πᾶσιν ἐπιρρέεις! Οὐ μόνον γὰρ νοσήματα χαλεπὰ ἀπήλασας τῶν προσιόντων μετὰ πόθου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν πάθη ἐκπλύνεις, καθαρίζουσα Πανάσπινε, σὺν πᾶσι βραβεύουσα τὸ μέγα ἔλεος. Τὴν πηγὴν τῶν θαυμάτων, τὸν ποταμὸν τῶν ἰαμάτων, τὴν ἀνεξάντλητον κρήνην, ὑμνήμωσεν Μαρίαν τὴν Παρθένον, τῶν εὐσεβούντων τὸ θαῦμα καὶ μοναζόντων τὸ διάσωσμα. Αὐτὴ γὰρ ἀνεδείχθη Ποταμὸς καὶ Πηγὴ τῶν ἰάσεων, πᾶσι πελαγίζουσα τὰ ρεῖθρα τῶν θαυμάτων, τὸ ζῶν γὰρ ὕδωρ σχοῦσα Πηγὴν ἀκένωτος γεγέννηται...

Ὡς θαυμαστά Σου τὰ τεράστια, Πανύμνητε! τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας, ἡ πηγὴ σου ὄφθη ὑπερτέρα, ἐκείνη γὰρ ἕνα καὶ μόνον ἐτησίως ὑγιῆ ἐποίει, τῶν δὲ ἐνταῦθα πιστῶν οὐδεὶς σκυθρωπάζων ἀπέρχεται...».

Στίχοι εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν

Μάννα, Σιλῶμ, καὶ Στοὰν Σολομῶντος,
Πηγὴν Κόρη Σὴν, ἐμφανῶς πᾶς τις βλέπει
Ζωήρρυτον, Δέσποινα, Χάριν Σὴν δίδου
πιστοῖς, ἐμοὶ τε καὶ ψυχῆς σωτηρίαν.

Ὁ πανευτελῆς καὶ ἀνάξιος δοῦλος τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου,

ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ

Ἦγούμενος τῆς ἐν Πάρφ Ἱερᾶς Μονῆς
τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ «ΦΙΛΟΘΕΟΝ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΝ»
ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

Μία ωραιότατη εικόνα τοῦ φιλάργυρου ἀνθρώπου.

Ἐθαύμασεν ὁ Φαραώ, πού τὰ ἑπτὰ κάτισχνα καὶ ξερακιανὰ βώδια ἔφαγαν τ' ἄλλα ἑπτὰ, τὰ καλὰ καὶ τὰ παχειά. Ἄλλὰ τὸ ποιὸ παράξενο ἀπ' ὅλα ἦτανε αὐτό· ὅτι δηλαδή, ἀφοῦ τὰ ἑπτὰ κοκκαλιάρικα βώδια ἐγιέμισαν τὶς κοιλιές των ἀπὸ τὶς σάρκες τῶν ἄλλων ἑπτὰ πού ἦσαν καλοθρεμμένα, καὶ πάλιν ἔμειναν ξερακιανὰ καὶ κοκκαλιάρικα, ὅπως ἦτανε καὶ ἀπὸ πρὶν, προτοῦ νὰ τὰ καταβροχθίσουνε «σὰν νὰ μὴν ἔφαγαν ἀπολύτως τίποτα» (Γεν. μ', 21).

Ἴδου, Χριστιανέ μου, πού ἔχεις ἐμπρός σου μιὰν εικόνα τοῦ φιλάργυρου ἀνθρώπου. Ἄποκτᾶ· συναθροίζει· σωριάζει· ἀποταμιεύει· πλοῦτο καὶ θησαυρούς, ὅσους θέλεις· σωροὺς ἀμέτρητους! Καὶ τί νομίζεις; Πῶς εἶσαι εὐτυχισμένος πού ἐπλούτισε; Ὅχι! Μένει κακομοιριασμένος καὶ πανάθλιος, ὅπως ἦτανε καὶ προτῆτερα. Δουλεύει· κερδίζει· κληρονομεῖ· κοπιάζει· διαπραγματεύεται λογῆς λογῆς δουλειές· ἀδικεῖ· ἀρπάζει· καταπίνει ὀλάκαιρα παχύτατα βώδια! Μήπως λοιπὸν ἔχεις τὴν ἰδέα πῶς ἐχόρτασε; Πῶς ἐπάχυνε; Ὅχι! Μένει στεγνὸς καὶ λιγνὸς καὶ κατὰξερος, ὅπως ἦτανε ἀπὸ τὴν ἀρχή. «Καὶ ἡ ὄψη του εἶναι πανάθλια, ὅπως ἦτανε πάντα».

Ποῦ εἶναι λοιπὸν τόση περιουσία, τόσα πλούτη καὶ τόσοι θησαυροί; Τί ἀπόγιναν; Ἐχάθηκαν! Κι' οὔτε καὶ φαίνονται πουθενά· «Μπῆκαν μέσα στὸ σπῆτι του, κι' οὔτε κι' ἐφάνηκαν καθόλου»! Τὸ σπίτι πού κάθεταται εἶναι στενόχωρο καὶ θλιβερό· τὰ ροῦχά του εἶναι φτωχικά· τὸ τραπέζι του πενιχρὸ καὶ λιτό· τὸ

κρεββάτι του βρωμισμένο· ἡ γυναίκα του κακομοιριασμένη· τὰ παιδιά του μισόγυμνα καὶ πεινασμένα· οἱ ὑπηρέτες του κατσούφηδος κι' ἀπελπισμένοι καὶ δὲν βλέπουν τὴν ὥρα πότε νὰ φύγουνε καὶ νὰ γλυτώσουνε ἀπὸ τὰ χέρια του· «Καὶ ἡ ὄψη του εἶναι κακομοιριασμένη, ὅπως ἦτανε ἀπὸ τὴν ἀρχή».

Τ' ἀξιώματα πρέπουνε στοὺς ἀριστοὺς, ὅποιαδήποτε καὶ νᾶναι ἡ καταγωγή τους.

Οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ δυνάστες κι' ὅσοι ἄλλοι κατέχουνε ἀξιώματα καὶ δύναμη καὶ γι' αὐτὸ ἔχουνε τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου καὶ τῆς ἐκλογῆς, δὲν θάπρεπε ποτέ, ὅταν προβιβάζουν στὰ διάφορα ὀφθίκια καὶ στὶς διαφορὲς ἐπιστάσεις αὐτοὺς πού προβάλλονται, νὰ μὴ τοὺς προτιμοῦνε καὶ νὰ μὴ τοὺς ἐκλέγουνε γιὰ τὴν ἐπίσημη καταγωγή τους, γιὰ τὰ πλοῦτό τους, ἢ καὶ γι' ἄλλα τέτοια μάταια καὶ καιρικὰ προτερήματα, ἀλλὰ νὰ τοὺς προτιμοῦνε μόνο γιὰ τὴν ἀρετὴ τους καὶ γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά τους.

Αὐτὸ τὸ παράγγελμα, ἀπὸ χρόνια πολλά, μᾶς τὸ ἔχει διδάξει ἡ σοφὴ Ἀρχαιότητα, πού μᾶς λέει, πὼς οἱ ἀρχαιρεσίες πρέπει νὰ γίνωνται ἀριστίνδην καὶ ὄχι πλουτίνδην. Τοῦτέστιν, ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέγωνται στὰ διάφορα ἀξιώματα, ὄχι αὐτοὶ πού διακρίνονται γιὰ τὰ ἐξωτερικά τους ἀγαθὰ παρὰ γιὰ τὸ μέσα τους πλοῦτος· στὴ σωφροσύνη δηλαδή, στὴ δικαιοσύνη, στὴν καλωσύνη, στὴ φρονιμάδα καὶ γενικὰ στὴν ἀρετὴ. Γιατὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀριστοὶ· καὶ αὐτοὶ θὰ εὐδοκίμησουν. Καὶ αὐτοὶ ἔχουνε τὸν πλοῦτο, πού εἶναι ὠφέλιμος καὶ στοὺς ἄλλους. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ καὶ ἀψεγάδιαστη λαμπρότητα.

Ἡ διοίκηση καὶ ἡ ἐπιστάσια ἐπάνω στ' ἀνθρώπινα πράγματα ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους, πού νᾶχουνε τὴ φώτιση τοῦ Θεοῦ. Καὶ σ' αὐτὸ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ὀ βασιληῆς τῆς Αἰγύπτου Φαραώ, ὅταν

ἄκουσε τὴ συμβουλή τοῦ Ἰωσήφ κι' ἀποφάσισε ν' ἀναθέσῃ τὴ διακυβέρνηση ὀλόκληρης τῆς ἐπικρατείας σ' ἄνδρα, πού θάτανε ἄξιος καὶ κατάλληλος νὰ τὴν διοικήσῃ· καὶ στὰ χρόνια τῆς ἀφθονίας καὶ σ' αὐτὰ πού θ' ἀκολουθοῦσαν κατόπιν, τῆς στέρησης καὶ τῆς πείνας.

Ὅταν ἄκουσε κι' ἔμαθε, πὼς εἶναι χρεία νὰ βρῆ καὶ νὰ διορίσῃ κάποιον πού νὰ σταθῆ ἄξιος οἰκονόμος καὶ διαχειριστῆς τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς διατροφῆς τοῦ λαοῦ, τάχατες δὲν ὑπῆρχαν ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους του καὶ τοὺς θεράποντές του ἀνθρωποὶ περιφανεῖς στὴν καταγωγή τους, λαμπροὶ γιὰ τὸν πλοῦτό τους, κι' ἔνδοξοι γιὰ τ' ἀξιώματά τους, πού νὰ διαλέξῃ ἓναν ἀπ' αὐτούς, καὶ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ τὸ ἀναγκαῖον αὐτὸ ὑπουργεῖμα; Εἶχε βέβαια τέτοιους· καὶ μάλιστα ὄχι λίγους. Ἀλλὰ ὁ συνετώτατος ἐκεῖνος βασιλεὺς, ὅταν εἶδε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φωτισμένην ἀπὸ ψηλὰ ψυχὴ τοῦ νεαροῦ Ἑβραίου, εἶπε· καὶ ποιὸν ἄλλον λοιπὸν καταλληλότερον ἀνθρώπο μπορῶ νὰ βρῶ; καὶ ποιὸς εἶναι ἀρμοδιώτερος γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσω τὸ ὑπουργεῖμα αὐτό; «Μήπως εἶναι δυνατὸν νὰ βροῦμε ἓνα τέτοιον ἀνθρώπο, πού ν' ἄχῃ μέσα του τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ;» (Γεν. μα' 38).

Ἄς εἶναι Ἑβραῖος καὶ ξενομερίτης· ἄς εἶναι φτωχὸς καὶ δοῦλος· ἄς εἶναι νεαρὸς ἀκόμη στὴν ἡλικία καὶ μόλις τριάντα χρονῶν. Αὐτός, γιὰ τὴ φώτιση καὶ τὸ χάρισμα πού ἔχει ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ γιὰ τὴ φρόνηση πού γι' αὐτὴν ξεχωρίζει ἀνάμεσα σ' ὅλους, εἶναι προτιμώτερος καὶ ἀπὸ τοὺς γέροντας καὶ καταλληλότερος ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς μας Αἰγυπτίους. Ἔλα πτωχὲ καὶ νεαρέ μου Ἑβραῖε! Ἔλα ἀφοῦ μὲ τέτοιες δωρεές σ' ἐχαρίτωσεν ὁ Θεός· «δὲν ὑπάρχει ἄλλος φρονιμώτερος ἀπὸ ἐσένα· σὺ θὰ ἐπιστατῆς στὸ ἀνάκτορό μου· καὶ στὸ βασίλειό μου· κι' σ' ὅτι πῆς ἐσύ, θὰ σὲ ὑπακούῃ ὅλος ὁ λαός μου» (Γεν. μα', 39, 40). Ἔλα· δὲν μπορεῖ καλύτερα νὰ κυβερνήσω καὶ τὸ σπίτι μου καὶ τὸ λαό

μου, παρά μέ τὸ νὰ ἐμπιστευθῶ σ' ἐσένα ὅλο μου τὸ βασίλειο καὶ τὴν φροντίδα καὶ τὴν πρόνοια γιὰ τὰ οἰκονομικά του. Γιὰ νὰ εἶναι εὐτυχισμένοι οἱ ὑπήκοοί μου θέλω νὰ σέ ὑπακούουν, ὅπως ἐμένα τὸν ἴδιο. Νὰ σοῦ ἐμπιστεύωμαι στὰ χέρια σου ὅλη μου τὴν ἐξουσία· «Ἰδοῦ, σέ διορίζω ἀπὸ σήμερα κυβερνήτη ὅλης τῆς Αἰγύπτου (Γεν. μα' 41). Ἐγὼ θὰ ὑπερέχω καὶ θάμαι ἀνώτερός σου, μονάχα ὡς πρὸς τὸν θρόνον· «Μόνον ὡς πρὸς τὸν θρόνον θὰ σέ ὑπερτερῶ ἐγώ»· (Γεν. μα', 40). Τ' ἄλλα ὅλα ποῦ ἀφοροῦν τῇ διακυβέρνηση καὶ τὴν ἐξοικονόμηση τοῦ θρόνου μου τὰ ἐμπιστεύωμαι στὴ φρόνησή σου καὶ στὶς φροντίδες σου!

Αὐτὴν τὴν ἐκλογή ἔκαμεν ὁ Φαραὼ καὶ δὲν ἐλάθεψε διόλου στὴν ἐκλογή του. Καὶ οὔτε θὰ λαθέψουν ποτὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες καὶ δυνάστες, ἂν κάνουνε παρόμοιαν ἐκλογήν. Ἄν τούτέστιν ἐμπιστεύονται καὶ παραδίνουν τὶς διοικήσεις καὶ τὶς ἐπιστασίες τῶν πραγμάτων στὰ χέρια ἀνθρώπων ποῦ εἶναι φρόνιμοι καὶ συνετοί. Γιατὶ αὐτοὶ εἶναι μονάχα σὲ θέση νὰ κυβερνοῦν σωστά καὶ νὰ κατευθύνουνε τὸ λαὸ στὴν εὐδαιμονία!

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

**ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ
ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ**

ΤΟΜΟΙ 1—4

ΑΘΗΝΑΙ 1960

Πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα

καὶ εἰς τὰ γραφεῖά μας,

ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς,

ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Ἐκαστος τόμος τιμᾶται δρχ. 50.

Μιά μεγάλη άλησμόνητος επέτειος

**ΕΝΑ ΝΟΕΡΟ ΜΗΗΜΟΣΥΝΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΨΥΧΗΣ
Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΝΥΚΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΘΕΟΔΟΣΙΑΣ
Ο ΕΥΛΑΒΗΣ ΙΕΡΕΥΣ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΑ ΑΧΡΑΝΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ**

Δύο σελίδες τῆς ἔθνικῆς ιστορίας

Ἡ ἑλληνική φυλή ὀλόκληρη ἔζησε μιάν ἀπὸ τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας μὲ τὴν ἀνάμνησι ἐνὸς μεγάλου γεγονότος. Σιωπηλὸς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ἀλλὰ μὲ κατάνυξι καὶ μὲ ουντριβὴ καρδίας ἐξεδίπλωσε εἰς τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ του τὴν ἔθνικὴν τραγωδίαν τῆς 29 Μαΐου. Ἐκρημνίζετο μιὰ μεγάλη ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία ἢ Βυζαντινὴ, τὴν ἀποφράδα αὐτὴν ἡμέρα τοῦ 1453 καὶ διὰ τὴν φυλὴν ὀλόκληρον ἀνοίγε μιὰ νέα ζωὴ γεμάτη ἀγωνία, πόνους παλμοὺς ὄνειρα ἰδανικά. Ἐσήμεαινε ἡ ἐπιστράτευσις τῆς δυναμικότητος τῆς φυλῆς στὸν σκληρὸ ἀγῶνα, ποὺ ἤρχιζε μὲ τὴν πτώσι τοῦ Βυζαντίου καὶ μὲ τὸν θάνατο τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος, τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου. Δὲν θὰ σταματήσουμε ὡς τόσο εἰς τὸ νοερὸ αὐτὸ μνημόσυνο, γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀγωνίσθησαν καὶ ἔπεσαν ἡρωϊκῶς, γιγαντώνοντες μὲ τὸν ἡρωϊσμό των καὶ τὴν θυσία τῆς ζωῆς των τὸ βᾶθρο μιᾶς νέας ιστορίας. Τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν κρατᾶμε μυστικὰ μέσα εἰς τὸν ἐσωτερικὸν μας κόσμον ὡσαν ἅγια τῶν ἁγίων. Μὲ τὴν ἡμέρα αὐτὴν τὴν τραγικὴν διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος φέρομε εἰς τὴν μνήμη μας ὠρισμένα γεγονότα, ποὺ συνθέτουν σελίδες ἀφθάστου ἐπίσης μεγαλείου καὶ συγκινήσεων. Ἐνας παλιὸς βυζαντινὸς ναὸς ἐκεῖ πίσω ἀπὸ τὰ κάστρα τοῦ Φαναριοῦ κρατεῖ τὴν οκέψι μας τὴν ἡμέρα αὐτὴ τῆς Ἀλώσεως σὲ μιὰ συγκλονιστικὴ ἀνάτασι. Ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Θεοδοσίας. Ἐώρταζε τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆς 29ης Μαΐου ὁ ναὸς αὐτός. Καὶ ὁ λαὸς τοῦ Βυζαντίου ἐτιμοῦσε τὴν ἑορτάζουσα ἁγία καὶ συνέρεε ἀπὸ τὴν νύχτα τῆς παραμονῆς διὰ νὰ ἀγρυπνήσῃ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς ἁγίας καὶ νὰ τὴν στολίσῃ μὲ τριαντάφυλλα, ποὺ ἦταν τόσο ἀφθονα καὶ ἐκλεκτὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τῆς ἀνοιξέως. Ἔτσι καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς ἀλώσεως. Ὁ λαὸς συνέρεε ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς γιὰ νὰ τιμῆσῃ μὲ τὴν ἀγρυπνία καὶ τὴν ὀλονύκτιον προσευχὴν του τὴν ἑορτάζουσα ἁγίαν Θεοδοσία καὶ γιὰ νὰ δεηθῇ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Πόλεως, ποὺ ἐκινδύνευε τόσοσον σοβαρῶς ἐκείνη τὴ νύχτα. Τὸ ἄρωμα τῶν ρόδων ἐπλημμύρισε τὴν ἐκκλησία καὶ μαζί μὲ τὴν εἰκόνα τὴν ἀσημοκέντητη τῆς ἁγίας ἐστολίσθηκε μὲ τὰ τριαντάφυλλα τοῦ Μᾶη ὀλόκληρος ὁ ναὸς. Αἱ παρακλήσεις ἤρχισαν πολὺ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα

ἀκόμη. Ψιθυριστὰ ἐδέετο μπροστὰ στὴν ἀνθοστολίστη εἰκόνα ἑνας σεβάσμιος ἱερεὺς καὶ μαζί του γονατισμένο ἐδέετο μὲ φωνὴ σὰν μιὰ πνιγμένη πνοή καὶ τὸ εὐλαβικὸ ἐκεῖνο γυναικεῖο πλήθος ποὺ εἶχε συρρεύσει στὸ νυκτερινὸ προσκύνημα. Ἄνδρες ἐκτὸς ἀπὸ λίγους γέροντας δὲν ὑπῆρχαν. Εἶχε ξεκινήσει ὀλόκληρη ἡ νεότης τῆς πρωτεύουσας γιὰ νὰ ἐνισχύσει τὸν αὐτοκράτορά του ποὺ ἀγωνιζότανε ἔξω στὰ κάστρα τὸν ἀγῶνα τῶν ὄλων. Στὰ χεῖλια τῶν δεομένων γυναικῶν τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας ποὺ ἐώρταζε ἔσμιγε καὶ μὲ τὸ ὄνομα τῆς ὑπερμάχου στρατηγοῦ καὶ προστάτιδος τῆς Πόλεως. Ἄς ἔσωζε καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ Θεοτόκος τὴν πόλιν τοῦ παμβασιλέως. Ὡρες ὀλόκληρες ὁ σπαραγμὸς ἀπλωνότανε στὴν στολισμένη μὲ τριαντάφυλλα ἐκκλησία. Τὰ δάκρυα ἐπότιζαν τὰ φύλλα των καὶ ἡ ἐλπίδα ἀγκάλιαζε κάθε ψυχὴ. Μὰ μέσα στὴν ὑποβλητικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἐκκλησίας, ἀντήχησαν ἐξαφνικὰ ἀπομακρυνῆς βοές. Ἦταν ἡ συμφορὰ ποὺ εἶχε ἀπλωθῆ εἰς τὸ Βυζάντιο. Ἐάλω ἡ πόλις! Εἶχαν γκρεμίσει τὰ κάστρα τῆς καὶ εἶχε πέσει κρατώντας τὸ σπαθὶ του ὁ γενναῖος αὐτοκράτωρ στρατηγός. Σὲ λίγο ἡ ἀπομακρυσμένη βοή ἔγινε ἄγριος ἀλλαλαγμὸς τοῦ κατακτητῆ καὶ ὁ σπαραγμὸς τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ἐπλημμύρισε στὴν ἐκκλησία τὴν στολισμένη μὲ τὰ τριαντάφυλλα τοῦ Μάη. Θλιμμένη ἡ ἀγία Θεοδοσία στὸν τριανταφυλλένιο διάκοσμό της καὶ πονεμένη ἡ Παναγία λὲς καὶ μεεῖχε στὸν σπαραγμὸ τῶν πιστῶν γυναικῶν, ποὺ ἔκλαιαν καὶ ὠδύροντο καὶ ἰκέτευαν καὶ τραβοῦσαν ἀπὸ τὴν ἀπελπισία τους τὰ μαλλιά των. Ἐάλω ἡ Πόλις! Τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων τοῦ κατακτητοῦ ὀλοένα καὶ προχωροῦσε καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησία αὐτὴ ποὺ ἐώρταζε. Ποτάμια τὰ δάκρυα τῶν γυναικῶν ἐπότιζαν τὰ τριαντάφυλλα ποὺ ἐστόλιζαν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ τῆς ἀγίας Θεοδοσίας. Μὰ ἔπρεπε νὰ σκορπισθοῦν γιὰ νὰ σώσουν τὴν τιμὴν των καὶ νὰ μὴ παραδοθοῦν στὴν ἀγριότητα τοῦ κατακτητοῦ. Καὶ πρὶν ροδίση ἡ ἀνοιξιάτικη αὐγὴ ἡ ἐκκλησία ἐρήμωσε ὀλόκληρη. Φωτισμένα τὰ καντήλια τῆς μπροστὰ στὰ ἀσημένια εἰκονίσματα τοῦ τέμπλου καὶ στολισμένα ἀπὸ δάκρυα στὰ τριαντάφυλλα τοῦ διασκόμου ἔσκορποῦσαν τὸ ἄρωμά τους. Ὅταν ἐμπῆκαν οἱ κατακτηταὶ ἔμειναν κατάπληκτοι στὸ θέαμα τοῦ λουλουδέσιου στολισμοῦ. Ἐξύπνησε ἕνα ἀλλόκοτο αἶσθημα στὰ στήθη των μὲ τὰ ἄγρια ἔνστικτα. Καὶ εὐλαβήθηκαν τὴν ἐορτάζουσα τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ἐκκλησία. Τὸ μισοχριστιανικὸ πνεῦμα τὴν μετέτρεψε σὲ τζαμί. Ἔμεινε ἔτσι μὲ τὴν ὀνομασία Γκιούλ Τζαμί-τέμενος τῶν Ρόδων. Καὶ ὅταν παλαιότερα ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ μιναρέ του ὁ μουεζίνης τῆς πρωϊνῆς ἰδίως ὥρες καλοῦσε τοὺς πιστοὺς τοῦ Μωάμεθ σὲ προσευχή, ξυπνοῦσε καὶ ὁ περίοικος ἑλληνοχριστιανικὸς κόσμος τῆς περιοχῆς τῶν κάστρων τοῦ Φαναριοῦ. Καὶ ξυπνοῦσε μαζί του ἀθέλητα ἡ ἱστορία καὶ ἡ παράδοσις

ή βυζαντινή. Ἡ μορφή τῆς ἁγίας Θεοδοσίας δὲν ἔπαυσε καὶ σήμερα ἀκόμη νὰ ζωντανεύη εἰς τὴν σκέψι καὶ νὰ αἰσθάνεται ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ ψυχὴ τὸ ἄρωμα τῶν ρόδων τῆς τραγικῆς νύχτας τοῦ Μαΐου.

***

Ἡ ἑλληνικὴ σκέψις εἰς τὸ ζετύλιγμα τῆς ἀνέμης τῶν ἀναμνήσεων σταματᾷ καὶ μπροστὰ σὲ μιὰ ἄλλη λαμπρὴ σελίδα ποῦ ἐγράφη εἰς τὸν περικαλῆ ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας τὴν ἡμέραν τοῦ ξεκινήματος τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς τὸν δρόμον τὸν ὑπερτάτου καθήκοντός του. Εἶχε μεταλάβει τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ καὶ εἶχε ἀποχαιρετήσῃ τὸν συγκετρωθέντα εἰς τὸν ναὸν ἑλληνικὸν κόσμον. Τὸν προέπεμπαν δάκρυα καὶ εὐχές.

—Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν ἁγίαν Πόλιν.

Ἡ καταστροφὴ ὡς τόσο δὲν ἐβράδυνε. Ἦταν συγκεντρωμένοι καὶ πάλιν ὁ λαὸς εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅταν ἔφθασε τὸ μήνυμα τῆς πτώσεως τῆς ἁγίας Πόλεως καὶ τοῦ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος. Στὸ ἱερὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπάνω στὴν ἁγία Τράπεζα εὐρίσκετο τὸ ἅγιον χρυσὸ δυσκοπότηρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε μεταλάβει τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὁ τελευταῖος αὐτοκράτορας καὶ ἀγωνιστής. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ βεβηλωθῇ τὸ δυσκοπότηρον αὐτὸ μὲ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν. Ἐνας ἀπλὸς ἱερεὺς, ἀπὸ τοὺς ἐφημερίους τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐσκέφθη πὼς ἔπρεπε νὰ τὸ διασώσῃ. Τὸ ἐπῆρε εὐλαβικὰ στὰ χέρια του σὲ μιὰ στιγμὴ ἐκδηλώσεως παραγωγμοῦ τοῦ πλήθους, ποῦ ἐπληροφορεῖτο τὴν συμφορὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐβγήκε πίσω ἀπὸ ἕνα σκοτεινὸν διάδρομον, ποῦ συνεχίετο μὲ τὸ Ἱερό. Ἐπροχώρησε.. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔμαθε στὸ πέρασμα τῶν χρόνων τί εἶχε ἀπογίνει ὁ σεβασμῖος ἐκεῖνος ἱερέας μὲ τὸ δυσκοπότηρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μετέλαβε ὁ αὐτοκράτωρ. Ὁ θοῦλος ἔμεινε ἔκτοτε, ὅτι κάποιον ἀνωτέρα θεῖαν δύναναι τὸν ἐξηφάνισε μὲ τὸ πολύτιμον φορτίον του κάτω ἀπὸ τὸν μυστικὸν διάδρομον τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

***

Σταματοῦμε στὰ δύο αὐτὰ ἐπεισόδια, ποῦ συνθέτουν μιὰ σελίδα ἔθνικὴ καὶ χριστιανικὴ, μπροστὰ στὴν ἀκτινοβολίαν τῆς ὁποίας ἡ ἑλληνικὴ σκέψις τελεῖ ἕνα νοερὸ μνημόσυνο.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

**Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπολείπη ποτὲ ἡ ἀσκησι
τοῦ σώματος καὶ ἡ ἐπαγρύπνησι τοῦ πνεύματος.**

Λένε πὼς τὸ μέγαλον Ἐφραΐμ, οἱ νύκτες τὸν ἐπαιρναν ἐξάγρυπνο καὶ τὸν παράδιναν στὸ φῶς τῆς ἡμέρας γεμάτον ἀπὸ ζωῆ καὶ νηφαλιότητα. Σὰν νὰ αἰσθανόντανε εὐχαρίστησι, νὰ μὴν τὸν βρῆ ὁ ἄρχοντας τοῦ σκότους βαρεμένον ἀπὸ τὸν ὕπνο· καὶ γι' αὐτὸ ἐξάγρυπνοῦσε, μήπως τοῦ κἀνὴ ἐκεῖνος καμμιά ξαφνικὴν ἔφοδο.

Λίγος ὕπνος τὸν ὑπεραρκοῦσε καὶ τὸν ἐδοκίμαζε μόνο, χωρὶς νὰ τὸν χορταίνῃ· καὶ τόσο μόνον, ὅσον νὰ μπορῆ νὰ βασιτᾶ καὶ ν' ἀπαντέχη τὴν ἀνάγκη του· καὶ νὰ συγκρατῆ τὸ κορμί του, πού τὸ ἐταλαιπωροῦσε μὲ τόσοις ἰδρωτες καὶ μὲ τόσοις κόπους.

Κι' ἐκεῖνο πού ἀπόδιωχνε ἀπὸ τὰ μάτια του τὸν ὕπνο ἦτανε κι' ἄλλα πολλὰ, ἀλλὰ κυρίως τὸ χαμοκοίμισμα καὶ ἡ σκληραγωγία καὶ ἡ κάθε λογῆς ταλαιπωρία καὶ κἀκώση πού ἔκανε στὸ σῶμά του.

*

Ὁ ὄσιος πάλι Παλάμωνας, ὁ δάσκαλος τοῦ μεγάλου ἐκείνου Παχωμίου, ὅταν καμμιά φορὰ ἔβλεπε στὶς ἀγρυπνίες καὶ στὶς παρακλήσεις πού ἐκάνανε νὰ βαραίνῃ ὁ ὕπνος τὸν Παχώμιο, τὸν ἐπαιρνε κι' ἔβγαιναν στὸ βουνό. Κι' ἐκεῖ ἔσκυβαν κι' ἐπαιρναν χῶματα ἀπὸ καταγῆς, καὶ τὰ κουβαλοῦσανε μὲ βεργοπάνερα ἀπὸ ἓνα μέρος σὲ ἄλλο. Κι' ἔτσι, ἀποτινάζοντας ἀπὸ τὸ σῶμά τους κι' ἀπὸ τὸ νοῦτους τὴ νάρκωσι, τὰ ἔκαναν νὰ προσηλώνωνται στὶς προσευχῆς καὶ στὶς ψαλμωδίες.

Τοῦλεγε δὲ ὁ Γέροντας—Νὰ προσέχῃς καὶ νᾶχῃς τὰ μάτια σου τέσσερα, Παχώμιε, μήπως σὲ πειράξῃ ὁ Σατανᾶς, καὶ πάει χαμένος, ἔτσι, ὁ κόπος μας. Συνήθιζε λοιπὸν γι' αὐτὸ ὁ Παχώμιος νὰ σηκῶνῃ τὰ χέρια του ψηλὰ σὲ προσευχή, καὶ νὰ μὴν τὰ κατεβάζῃ καθόλου. Ἄλλὰ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸ πού τὰ εἶχε ὑψωμένα, σὰν νᾶνατε ξαπλωμένος ἐπάνω σ' ἓνα Σταυρό, καταπονοῦσε τὸ σῶμα του, καὶ τῶκανε νὰ συνεργῆ, γιὰ νᾶναι πάντα ἡ ψυχὴ του γεμάτη ἀπὸ κατάνυξι..

Λένε ἀκόμα γιὰ τὸν ἀββᾶ Σαρματᾶ, πὼς μὲ τὴ νηστεία καὶ μὲ τὴν ἐγκράτεια, τόσο πολὺ ἐκυριάρχησε τὴν ἐπιθυμία τοῦ ὕπνου, ὥστε, ἂν τοῦλεγεν φύγε, ἔφευγε· κι' ἂν τοῦλεγεν, ἔλα· ἐρχόντανε. .

*

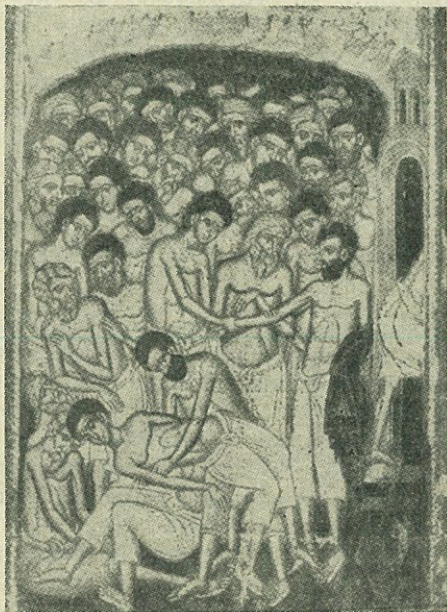
Ἐπάνω στὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἀσκησις, ἔλεγε κι' ὁ ἀββᾶς Ἰσαάκ.
—Ὅπως ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς γέννας γεννιέται τὸ παιδί, πού

κατευφραίνει τὴ μάνα πού τὸ γέννησε, ἔτσι κι' ἀπὸ τὸν κόπο τῆς ἄσκησης γεννιέται μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀγωνιστῆ ἡ γνώση τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Γιὰ τοὺς αἰσχροὺς ὅμως καὶ τοὺς φιλήδονους γεννᾶ σὰν καρπὸ τῆς τὴν καταισχύνῃ καὶ τὴ θολούρα τοῦ μυαλοῦ τους· σὰν νᾶναι στεῖρα μήτρα καὶ μαστοὶ κατάξεροι καὶ δίχως γάλα· γιατί ἡ χαύνωση καὶ ἡ κούρασή τους αὐτὴ δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ προσεγγίσουνε στὴ Θεογνωσία· καὶ τὸ μὲν σῶμά τους τὸ ἐξουσθενώνει, τοὺς κάνει δὲ ὅλως διόλου ἄχρηστους. Γιὰ νὰ ἀπολαύσωμε κάτι, πρέπει νὰ ταλαιπωρηθοῦμε. Σὲ κάθε ὅμως ταλαιπωρία πού γίνεται γιὰ τὸ Θεὸ ἐπακολουθεῖ χαρὰ καὶ εὐχαρίστησι.

Ζώηρεψε κι' ἀνανέωσε, ἀδελφέ μου, τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς σου, μὲ τὴν ἄσκηση, μὲ τὴν ἐγκράτεια, μὲ τὴ νηστεία καὶ μ' ἄλλες τέτοιες ταλαιπωρίες. Γιατί ἡ θλίψη καὶ ἡ ταλαιπωρία πού δοκιμάζομε γιὰ τὸ Θεό, εἶναι πολὺ προτιμότερη ἀπὸ ἕνα ὅποιοδῆποτε μεγάλο ἔργο, πού τὸ κάνομε ἀταλαιπώρητο. Γιατί ἡ θεληματικὴ μας θλίψη καὶ ταλαιπωρία εἶναι μιὰ ἀπόδειξη πὼς γλυκοχαράζει μέσα μας ὀλόφεγγη ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἡ ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς μας μόνον ἀπὸ συνείδηση εὐχαριστημένη καὶ ἱκανοποιημένη προέρχεται.

Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἅγιοι ἐδοκιμασθήκανε, ὄχι μὲ τὶς ἀνέσεις, παρὰ μὲ δοκιμασίες καὶ θλίψεις. Αὐτὸ πού γίνεται χωρὶς κόπο δὲν ἀξίζει. Καὶ τέτοια εἶναι ἡ δικαιοσύνη τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων, πού ὅλα τὰ κάνουνε πρὸς τὸ θεαθῆναι, καὶ δὲν κερδίζουνε γι' αὐτὸ τίποτα.

Σὺ ὅμως, πού εἶσαι ζηλωτὴς τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ μας, ἀγωνίσου ἐσωτερικά, γιὰ ν' ἀξιωθῆς ν' ἀπολαύσης καὶ τὴ δόξα του· γιατί βέβαια, ἂν συμπάσχωμε μαζί του, θὰ δοξασθοῦμε καὶ μαζί του..

Παραδείγματα ασκητικά. Ἐπὸ τὸν βίο τῆς ἁγίας Συγκλητικῆς.

Ἡ ἁγία Συγκλητικὴ, ξέχωρα ἀπὸ τὶς ἄλλης ἀρετὲς ποὺ εἶχε καὶ ποὺ τὴν ἐστολίζαν, δὲν παραμελοῦσε ποτέ τῆς τῆ νηστεία, τὸ σωτήριο αὐτὸ γιὰ τὸ σῶμά μας φάρμακο. Καὶ τόσο πολὺ τὴν ἀγαποῦσε, ποὺ ἔλεγε, πὼς τίποτε δὲν εἶναι ἰσάξιο τῆς· καὶ πὼς αὐτὴ εἶναι τὸ θεμέλιο καὶ ὁ φύλακας καὶ ὁ φρουρὸς κάθε ἄλλης ἀρετῆς.

Κι' ἂν καμμιά φορά, παρὰ τὴν συνήθειά της, τὴν ἐβίαζεν ἡ ἀνάγκη νὰ πάρῃ κάποια τροφή, ἐπάθαινε τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ἐκείνους πρὸς τῶν· γιατί ἐχλώμαζε τὸ πρόσωπό της, καὶ συμμαζεούτανε κι' ἐκουλουριαζότανε τὸ κορμί της.

Κι' ὅπως οἱ γεωργοὶ κλαδεύουνε τὰ δένδρα ποὺ βλαστομανοῦνε, ἔτσι κι' ἐκείνη περιέκοβε μὲ τὴν νηστεία καὶ μὲ τὴν προσευχὴ τ' ἀγκαθερὰ τοῦ νοῦ τῆς ξεφυσίδια. Κι' ἂν ἐνόμιζε πὼς τὸ κλάδεμά της δὲν ἦτανε ἀρκετὸ τὰ καταβασάνιζε, μὲ χίλιες δυὸ ἄλλους τρόπους, τλαιπιωρώντας τὸ σῶμα της.

Γιατὶ ὅταν καταπιανότανε σὲ πόλεμο μὲ τὸν ἐχθρὸ μας, πρῶτα ἀπ' ὅλα παρακαλοῦσε, μὲ προσευχὴ θερμότητα, νὰ τὴν συμπαρισταθῇ ὁ Κύριός της, καὶ κατόπιν τὸν ἐπολεμοῦσε, μὲ αὐστηρότατην ἀσκησιν. Καὶ τὸ ψωμί της ἦτανε μαῦρο καὶ πιτουράτο· κι' αὐτὸ πάρα πολὺ λίγο· νερὸ δὲ πολλὰς φορές δὲν ἔπινε διόλου· καὶ τὸν ὕπνο τὸν καταπολεμοῦσεν ἀποτελεσματικὰ, μὲ τὸ νὰ κοιμᾶται κατάχαμα.

Κι' ὅταν, μ' ὅλα αὐτά, ὑποχωροῦσε ὁ ἐχθρός, τότε κι' αὐτὴ ἐμετρίαζε κι' ἐχαλάρωνε κάπως τὴν τραχύτατην αὐτὴν ἀσκησὴ της. Καὶ τῶκανε αὐτό, μήπως ξαφνικὰ τὴν ἐγκαταλείψουε οἱ σωματικὲς της δυνάμεις καὶ περιπέση ἔτσι σὲ κίνδυνο· κι' αὐτὸ θὰ ἐσήμαινε μιὰν ἥττα της· γιατί ὅταν ὁ στρατιώτης χάσῃ τὰ ὄπλα του, ποιάν ἐλπίδα πλέον ἔχει νὰ νικήσῃ;

Γιατὶ ἔχομε παραδείγματα πολλὰ, πὼς μερικοὶ ποὺ ἐξασθενήσανε ὑπέμετρα ἀπὸ τὴ νηστεία, ἐπληγώθηκανε θανάσιμα καὶ ἀνεπανόρθωτα καὶ κατέφθειραν τὸν ἑαυτό τους, σὰν νὰ πισωπλατίσανε θεληματικὰ τοὺς πρὸς τὸν ἐχθρό. Αὐτὴ ὅμως δὲν ἔκανε τὸ ἴδιο· ἀλλὰ τὰ πάντα ἔκανε, μὲ σύνεση καὶ μὲ διάκριση. Καὶ πρὸς μὲν τὸν ἐχθρὸ ἐμαχότανε γενναῖα, μὲ τὴν προσευχὴ καὶ μὲ τὴν ἀσκησιν, γιὰ τὴ γαλήνη δὲ καὶ τὴν ἡρεμία τῆς ψυχῆς της, δὲν παραμελοῦσε καὶ τὸ σῶμά της.

Παρόμοια κάνουν καὶ οἱ θαλασσινοί· κι' ὅταν ἔρχεται βαρυχειμωνιά καὶ τρικυμία, δὲν βάζουνε στὸ στόμα τοὺς μπουκιά, παρὰ ἔχουνε τὰ μάτια τοὺς στηλωμένα στὸν κίνδυνο, καὶ βάζουνε ὅλα τοὺς τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ τὸν πολεμήσουν. Ὅταν ὅμως σταματήσῃ ὁ ἀνεμοδαρμὸς καὶ ἡ παραζάλη τοὺς, τότε ξεκουράζονται καὶ φροντίζουνε γιὰ τὸ κάθετι ποὺ τοὺς εἶναι ἀπαραίτητο. Μὰ καὶ τότε πάλι δὲν

τὸ ρίχνουνε ὅλως διόλου στὴν ἀναμελιὰ καὶ στὴν ξαστοχιά, οὔτε καὶ βυθίζονται στὸν ὕπνο· γιατί ἔχουνε πάντα στὸ νοῦ τους τὸν κίνδυνο ποὺ ἐπεράσανε καὶ ὑπονοιάζονται μήπως καὶ ξανάλθῃ. Γιατί κι' ἂν ἔσπασε, κι' ἂν ἐδιάβηκεν ἡ τρικυμία, ἡ θάλασσα ὅμως δὲν λιγότεψε. Κι' ἂν ἐπέρασεν αὐτὸ ποὺ ἐγίνηκε, ὅμως τὸ μελλούμενο στέκει ἀσάλευτο. Κι' ἐπειδὴ ἡ θάλασσα εἶναι ἄπιστη, πρέπει πάντα τους νὰ προσέχουνε γιὰ τὴν ἀσφάλειά τους.

Ἐκ τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Μακαρίου.

Ὁ Παλλάδιος λέγει, πὼς ὁ μεγάλος Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρινὸς μεταχειρίσθηκε κάθε μέσο γιὰ τὴν ἀσκησὴν του. Κι' ἂν ἄκουε πὼς ἓνας ἄλλος ἀναχωρητὴς μεταχειρίσθηκε κάποιον νέο τρόπο ἀσκητικὸν ἐφρόντιζε κι' ἀγωνιζόντανε, ὄχι μονάχα νὰ τὸν κατορθώσῃ κι' αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ξεπεράσῃ. Ἔμαθε λοιπὸν ἀπὸ κάποιον, πὼς οἱ Ταβερνησιῶτες δὲν τρώνε ζυμωτὸ ψωμί ὅλη τὴν σαρακοστή· κι' ἀποφάσισεν ἑπτὰ ὀλόκληρα χρόνια νὰ μὴ βάλῃ κι' αὐτὸς στὸ στόμα του ψωμί.

Ἔτρωγε λοιπὸν ὡμὰ λάχανα, καὶ τότε πότε βρεκτοκούκια, ἢ κανένα ἄλλο βρεκτὸ ὄσπιο. Κατόπιν ἄκουσε, πὼς ἓνας Γέροντας, τρώει ὅλο ὄλο, μιὰ λίτρα μόνο ψωμί τὴν ἑβδομάδα. Ἔσπασε λοιπὸν τὸ πιθάρι ποὺ ἔβαζε μέσα τὸ καθετί του, καὶ τᾶβαλε ὅλα μέσα σ' ἓνα λαίτι, κι' ἀποφάσισε νὰ τρώῃ τόσο μονάχα κάθε ἡμέρα, ὅσο μπορεῖ νὰ χωρέσῃ ἡ χούφτα

του. Καὶ μᾶς ἔλεγε κατόπιν γελώντας, «πὼς ἔπιανα μὲν περισσότερα σπυρεῖα, δὲν μπορούσα ὅμως νὰ τὰ βγάλω, ἐπειδὴ τὸ στόμα τοῦ λαϊνίου ἦταν στενόν». Τρία λοιπὸν χρόνια τὰ πέρασε μὲ τέτοιαν ἐγκράτεια, τρώγοντας μόνο λίγα δράμια ξερὸ ψωμί καὶ πίνοντας τὸ ἀνάλογο νερό.

Κατόπιν ἀποφάσισε τὸ διαμάντι αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ καταδαμάσῃ καὶ τὸν ὕπνο. Κι' ὅπως κατόπιν διηγόντανε δὲν μπῆκε κάτω ἀπὸ στέγη εἴκοσι ὀλόκληρα νυκτοῦμερα· παρὰ ἔμεινε στὸ ὑπαιθρο· καὶ τὴν μὲν ἡμέρα τὸν ἔψηνε ὁ ἥλιος, τὴν δὲ νύκτες ἐτουρτούριζεν ἀπὸ τὴν παγωνιά, γιὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνο. «Κι' ἂν δὲν τ' ἀποφάσιζα —λέει— νὰ μπῶ τὸ γρηγορότερο κάτω ἀπὸ σκεπὴ καὶ νὰ κοιμηθῶ λίγο, θὰ ψήλωνε τὸ μυαλό μου, γιατί εἶχεν ἀποξεραθῆ καὶ εἶχε στεγνώσει. Καὶ βέβαια, ὅσο τὸ μπόρεσα, τὸν ἐνίκησα, τὸν ὕπνο· ὡς πρὸς τὴ φυσικὴ μας ὅμως ἀνάγκη νὰ κοιμώμαστε, ξαναπαραδόθηκα σ' αὐτόν, γιατί ὑποχώρησα στὸ νόμο τῆς ἀνθρώπινης φύσης μας».

Κάποτε, πού ὁ Ἅγιος αὐτὸς ἐκαθόντανε στὸ κελλί του, τὸν ἐσί-
μπησε στὸ πόδι του ἓνα κουνούπι. Κι' ἐπειδὴ πόνεσε, τὸ κτύπησε,
χορτᾶτο πλέον ἀπὸ αἷμα, μὲ τὸ χέρι του, καὶ τὸ συνέτριψε. Κατό-
πιν ὅμως ἐμετάνιωσε, ἐπειδὴ ἐζήτησε νὰ ἐκδικηθῆ καὶ νὰ κτυπήσῃ
αὐτὸν πού τοῦκανε κακό, καὶ ὑπέβαλε τὸν ἑαυτό του σ' αὐτὴν τὴν
τιμωρία. Κοντὰ στὴ σκίτη του δηλαδή καὶ σ' ἓνα παντέρημο μέρος
ἦτανε ἓνα ἔλος, πού τὰ κουνούπια ἐκεῖ εἶναι μεγάλα σὰν ζωνό-
σβουροι· καὶ μποροῦνε γι' αὐτὸ μὲ τὸ κεντρί τους νὰ τρυπήσουνε
καὶ τὰ δέρματα τῶν ἀγριογούρουνων. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπῆγε κι' ἐκά-
θησεν ὀλόγυμνος ἕξῃ ὀλόκληρους μῆνες· καὶ τόσο πολὺ καταφαγώ-
θηκεν ἀπ' αὐτά, πού ἐξεπρόβαλεν ἡ ραχοκοκκαλιά του ἀπὸ τὸ κορμί
του· κι' ὅταν ἐγύρισε, κανένας δὲν τὸν ἀναγνώρισεν ἀπὸ τὴν ὄψη
του· καὶ μονάχα ἀπὸ τὴ φωνή του ἐκαταλάβανε, πὼς αὐτὸς εἶναι
ὁ Μεγάλος Μακάριος. Καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πού τὸν ἔβλεπαν καὶ
δὲν εἶχανε μάθει τίποτα ἀπὸ τὸ πρᾶγμα πού ἐγένηκε, ἐνόμισαν ὅτι
ἐλέπτριασε. Τέτοια καρτερίαν ἔδειξε ὁ ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλη πάλι φορὰν ἄκουσε, πὼς οἱ
Ταβεννησιῶτες εἶναι μεγάλοι καὶ σπου-
δαῖοι στὴν ἀσκητικὴ τους πολιτεία. Με-
ταμφιέσθη· ἐ λοιπὸν κι' ἐντύθηκε σὰν κο-
σμικὸς κι' ἐταξίδεψε δεκαπέντε μερόνυ-
χτα, ὡσότου νὰ φθάσῃ στὴ Θηβαΐδα
καὶ στὸ ἀσκητήριο τῶν Ταβεννησιω-
τῶν. Ἐζήτησε λοιπὸν νὰ τὸν ἀναγ-
γείλουνε καὶ νὰ παρουσιασθῆ στὸν Ἀρ-
χηγὸ τῆς Λαύρας τὸν Παχώμιο, πού
εἶχε χάρισμα προφητικὸ· πρὸς τὸν ὁποῖον ὅμως, ἀπὸ θεῖα οἰκονο-
μία, δὲν ἀποκάλυψε τότε τὸ Πνεῦμα τὰ κατὰ τὸν Μακάριον.

Ὅταν λοιπὸν τὸν ἐπροσκάλεσε καὶ παρουσιάσθηκε στὸν Παχώ-
μιο, τοῦ εἶπε· — Σὲ ἱκετεύω, Κύριε, νὰ μὲ δεχθῆς στὸ μοναστήρι σου,
γιὰ νὰ γίνω Μοναχός.

Κι' ὁ μέγας Παχώμιος τ' ἀπάντησε — Τώρα πλέον εἶσαι προ-
χωρημένος στὴν ἡλικία κι' ἔχεις γεράσει· πὼς λοιπὸν θὰ μπορέσῃς
νὰ βαστάξῃς τὴν ἀσκησι; Ἐδῶ ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ἀκοοῦνται καὶ ζοῦνε
μὲ ταλαιπωρίες ἀπὸ τὴ νεότητά τους· γι' αὐτὸ καὶ μποροῦνε καὶ
ὑπομένουνε. Σὺ ὅμως, πού εἶσαι πλέον τόσο περασμένος στὰ χρόνια,
πὼς θὰ βαστάξῃς στοὺς τόσους κόπους καὶ στοὺς τόσους πειρα-
σμοὺς τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς; Τὸ ἀποτέλεσμα θάναι, πὼς θὰ σὲ πιάσῃ
ἴλιγγος καὶ θὰ ξαναγυρίσῃς στὸν κόσμον. Κι' ἔτσι κι' ἐμᾶς θὰ κακο-
λογήσῃς· μὰ καὶ τὸν ἑαυτό σου θὰ βλάψῃς πάρα πολὺ.

Δὲν τὸν ἐδέχθηκε λοιπὸν ὁ Παχώμιος, ἀλλὰ τὸν ἀπόδιωσε· κι'
αὐτὸς ἔμεινε ἀιόξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Μοναστηριοῦ ἑφτὰ ἡμέρες

θεονήσιτος. "Όταν τώμαθεν αὐτὸ ὁ Παχώμιος τὸν ξαναφώνησε καὶ τοῦ ξαναπέειπε τὰ ἴδια· κί' αὐτὸς τ' ἀποκρίθηκε — Δέξου με, Ἀββᾶ μου· κί' ἂν δὲν νηστεύω, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί, κί' ἂν δὲν κάνω κί' ἐγὼ τὴν ἴδια δουλειὰ μ' αὐτοῦς, τότε διάταξε νὰ με πετάξουνε ἔξω ἀπὸ τὸ Μοναστήρι.

Τὸν ἐδέχθηκε λοιπὸν καὶ τὸν κατάταξε μαζί με τοὺς ἄλλους ἀδελφούς. Τὴν ἐποχὴ δὲ ἐκείνη, ὅπως καὶ σήμερα ἀκόμη, οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς ἦτανε χίλιοι τετρακόσιοι. Δὲν ἐπέρασε λοιπὸν πολὺς καιρὸς καὶ ἦλθε ἡ Σαρακοστή. Εἶδε λοιπὸν ὁ Γέροντας, πὼς διάφοροι ἀδελφοὶ καταπιάνονταν μὲ διάφορες ἀσκητικὲς πολιτεῖες. Κί' ἄλλος μὲν, ὅπως εἶναι τὸ συνήθειο, ἔτρωγε τὸ βράδυ· ἄλλος ἔτρωγε κάθε δυὸ ἡμέρες· κί' ἄλλος κάθε πέντε· ἄλλος ἔμενεν ὄρθιος ὀλονυκτίς, καὶ τὴν ἡμέρα στρωνότανε στὴ δουλειὰ· κί' ἄλλος ἔκανε ἄλλο εἶδος ἀσκήσης, σύμφωνα ὁ καθένας μὲ τὴν προθυμίᾳ ποῦ εἶχε καὶ μὲ τὴν μπόρεσή του. Αὐτὸς δὲ ἔβρεξε, ὅσα μπορούσε περισσότερα κλαδιὰ ἀπὸ φοινικίης κί' ἔπιασε μιὰ γωνιά. Κί' ὥσπου ἐπέρασεν ἡ Σαρακοστή κί' ἦλθε τὸ Πάσχα, δὲν ἐγεύθηκε ψωμί, οὔτε κί' ἔβρεξε τὰ χεῖλη του μὲ νερό, οὔτε ἐγονάτισε, οὔτε ἐκάθησε, οὔτε κί' ἐπλάγιασε. Καὶ τὸ φαγητό του ἦτανε λίγα φύλλα ἀπὸ λάχανο ὠμὸ κάθε Κυριακὴ. Κί' αὐτὸ τῶκανε, γιὰ νὰ δείξη πὼς τρώει, καὶ γιὰ νὰ μὴν ξεπέση σὲ ὑπερφήνια. Κί' ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ δὲν βγῆκεν ἀπὸ τὸ στόμα του λέξη, οὔτε μικρὴ οὔτε καὶ μεγάλη, παρὰ ἐστεκότανε σιωπῶντας καὶ βυθισμένος στὸν ἑαυτό του καὶ μὲ τὴν καρδιά του μὲν ἐκουβέντιαζε καὶ προσευχόντανε στὸ Θεό, μὲ τὰ χέρια του δὲ ἔπλεκε ψάθες.

"Όταν λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ εἶδαν τὴν ἀντοχὴν του καὶ τὴν καρτερίαν του αὐτὴν, ἐπήγανε στὸν Παχώμιο καὶ τοῦ εἶπαν — Ἀπὸ ποῦ μᾶς τὸν ἔφερες τὸν ἄσαρκον αὐτὸν ἀνθρώπο, γιὰ νὰ μᾶς ἐξευτελίζη καὶ νὰ μᾶς κατακρίνη; Ἡ νὰ τὸν βγάλῃς λοιπὸν ἀπὸ ἐδῶ, ἢ νὰ ξέρῃς, πὼς ἐμεῖς θὰ φύγωμε, καὶ πὼς θὰ σ' ἀποχωρισθοῦμε! Κί' ὁ μεγάλος Παχώμιος, ὅταν ἔμαθε τίς λεπτομέρειες καὶ τὴν ὑπεράνθρωπην ἀσκήσιν του, προσευχήθηκε στὸ Θεό, νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ, ποιὸς ἦτανε αὐτὸς ποῦ ἔδειχνε μιὰ τέτοιαν ὑπομονή. Καὶ τοῦ ἀποκαλύφθηκε, πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ Μακάριος ὁ Μοναχός.

Τότε πῆγε κοντὰ του ὁ Παχώμιος καὶ τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔμπασε στὸ ναό· κί' ἀφοῦ τὸν ἀνασπᾶσθηκε τοῦ εἶπε — Σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Μακάριος; καὶ γιατί μοῦ τῶκρυπες; ἐγὼ ἀπὸ πολὺν καιρὸν τὸ ἐπιθυμοῦσα νὰ σὲ ἰδῶ, ἀκούοντας τὰ κατορθώματά σου. Σοῦ χρωστῶ λοιπὸν μεγάλην εὐγνωμοσύνην, ἀδελφέ μου, ἐπειδὴ ἐταπεινώσες τὰ παιδιὰ μου, γιὰ νὰ μὴ μεγαλοφρονοῦνε γιὰ τὴν ἀσκητικὴν τους ζωὴν. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν, ἀδελφέ μου, νὰ φύγῃς γιὰ τὸ μέρος σου· γιὰτὶ ἀρκετὰ μᾶς ἐστήριξες· καὶ σὲ παρακαλῶ πάντα

νά δέεσαι γιά μᾶς. Τόν κατευώδωσε λοιπόν κι' αὐτός καί οἱ ἄλλοι ἀδελφοί, κι' ἔφυγε γιά τὸ κελλί του.

Αὐτός λοιπόν ὁ οὐράνιος ἀνθρωπος μοῦ διηγήθηκε κάποτε αὐτό — 'Ἡθέλησα κάποιο καιρό, «ν' ἀποθέσω κάθε βιωτική μέριμνα» καί ν' ἀφήσω τὸ νοῦ μου ὅλως διόλου ἀπερίσπαστο νά σκέπτεται τὸ Θεὸ καί τὶς οὐράνιες καί ὑπερκόσμιες θεωρίες.

Ὅταν λοιπόν τ' ἀποφάσισα, ἀπόκλεισα ὅλως διόλου τὸ κελλί μου καθὼς καί τὴν ἐξωτερική του αὐλή, ὥστε ἂν ἔλθῃ κανεὶς νά μὲ συντύχη, νά μὴν τοῦ δίνω ἀπόκριση· κι' ἄρχισα νά τὸ κάνω. Κι' ἔλεγα στὸν ἑαυτό μου — Κύτταξε, Μακάριε, νά μὴν παραιτήσης, οὔτε μιὰ στιγμή, τὰ οὐράνια· Ἐκεῖ θάχῃς συντροφιά Ἀγγέλους κι' Ἀρχαγγέλους κι' ὅλες τὶς ἄνω δυνάμεις τῶν Χερουβειμ καί τῶν Σεραφεὶμ κι' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸ Θεό, τὸν Δημιουργό μας. Νά σταθῆς λοιπόν ἐκεῖ· καί νά μὴν κάνῃ. οὔτε βῆμα· καί ν' ἀποδιώξης ἀπὸ τὸ νοῦ σου κάθε ἐγκόσμιο καί ὑλικό.

Ἐπέρασαν λοιπόν ἔτσι δυὸ ἡμέρες. Μὰ τόσο πολὺ ἐξωργίσθηκε, φαίνεται, ὁ Σατανᾶς, ὥστε νά πιάσῃ φωτιά τὸ κελλί μου καί νά κατοῦνε τὰ πάντα, ὡς κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ ψάθα, ποὺ ἐπάνω της ἐστεκόμουν. Ἐπειδὴ λοιπόν ἐκινδύνευα νά καῶ κι' ὁ ἴδιος, ἀποτραβήχθηκα τὴν τρίτην ἡμέρα ἀπὸ τὴν ὑπερκόσμιαν αὐτὴ θεωρία καί καταπαίσθηκα μὲ ὑλικὲς φροντίδες· γιὰ νά μὴ μοῦ καταλογοισθῆ τὸ πρᾶγμα σὰν τύφος καί σὰν ὑπερηφάνεια...»

Διηγοῦνται ἀκόμη, πὼς κάποιος τοῦ ἔστειλε κάποτε σὸ Μοναστήρι του πεσκέσι μερικά σταφύλια. Ὁ Ἀββᾶς ὁμως Μακάριος, ἀπὸ ἐγκράτεια, δὲν θέλησε νά τὰ γευθῆ, παρὰ τᾶστειλε σ' ἕναν ἄλλον ἀδελφό, ποὺ ἦτανε ἄρρωστος καί ποὺ αὐτὸς τὰ εἶχε ἀνάγκη, γιὰ νά δυναμώσῃ. Τὰ δέχθηκε λοιπόν ὁ ἀδελφὸς καί καταχάρηκε. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἤθελε κι' αὐτὸς νά ἱκανοποιήσῃ τὴν λαχτᾶρα του γι' αὐτά, τᾶστειλε σ' ἕναν ἄλλο, λέγοντας πὼς δὲν τὰ ἤθελε καί πὼς δὲν μπορούσε νά τὰ φάῃ· κι' αὐτὸ τὸ εἶπε, γιὰ νά κρύψῃ τὴν ἀληθινὴν αἰτία, τὴν ἐγκράτειά του δηλαδὴ.

Τὰ πῆρε λοιπόν κι' αὐτὸς καί γιὰ τὸν ἴδιο λόγο τᾶστειλε σ' ἕναν ἄλλο. Κι' ἐκεῖνος σ' ἄλλον. Κι' ἔτσι, τὰ σταφύλια, ἀπὸ ἀδελφὸ σὲ ἀδελφὸ, ἐκάνανε ὅλο τὸ γύρο τοῦ μοναστηριοῦ καί καταλήξανε πάλι στὸν Ἀββᾶ Μακάριο, χωρὶς νά ξέρῃ ὁ ἀδελφὸς ποῦ τοῦ τὰ πῆγε τελευταῖος, ὅτι ἀπὸ αὐτὸν εἶχανε πρῶτα πρῶτα ξεκινήσει· κι' ἐνόμιζε γι' αὐτὸ πὼς τοῦ πήγανε ἕνα μεγάλο δῶρο.

Ὁ Γέροντας λοιπόν, ὅταν τὰ πῆρε στὰ χέρια του ζήτησε νά μάθῃ ποῦ καί πὼς τὰ βρῆκε. Κι' ὅταν ἔμαθεν αὐτὸ ποὺ ἐγένηκε ἐθαύμασε κι' εὐχαρίστησε, μὲ δάκρυα, τὸ Θεὸ γιὰ τὴν μεγάλην ἐγκράτεια τῶν ἀδελφῶν.

ἘΠόδοσις ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΙΟΥΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἀνάμεσα στους δώδεκα μαθητὰς τοῦ Κυρίου, ὑπάρχουν δυὸ Ἰάκωβοι. Ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου ἢ μικρὸς κί ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ζεβεδαίου, πού σὲ ἀντιδιαστολή πρὸς τὸν ἄλλον ἀποκαλεῖται Ἰάκωβος ὁ πρεσβύτερος, ἀξιώθηκε νὰ χύσῃ πρῶτος τὸ αἷμά του γιὰ τὸν Χριστὸ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους. Θανατώθηκε, ὅπως θὰ δοῦμε, εὐθὺς μετὰ τὸν ἀπαρχαῖο μάρτυρα τῆς Ἐκκλησίας, τὸν διάκονο Στέφανο.

Ἦταν γιυὸς τοῦ ψαρᾶ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴ Βηθσαιδὰ τῆς Γαλιλαίας. Ψαρᾶς ἦταν κί ὁ ἴδιος, ὅπως κί ὁ ἀδελφὸς του Ἰωάννης. Ὁ Κύριος τοὺς κάλεσε καὶ τοὺς δυό, τὴν ἴδια μέρα, πού κάλεσε κί ἓνα ἄλλο ζευγάρι ἀδελφῶν, τὸν Ἀνδρέα καὶ τὸν Πέτρο. «Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας (δηλαδὴ τὴ λίμνη τῆς Γεννησαρέτ), εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος, βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ ἄλιεις. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἄλιεις ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθουν αὐτῷ. Καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. Καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ» (Μάρκ. α' 11-20 Πρβλ. καὶ Ματθ. δ' 18-22, Λουκ. ε' 1-11).

*Ἄφησαν μονάχον τὸν πατέρα τους. Γιατὶ ἡ μητέρα τους ἡ Σαλώμη, ὅπως φαίνεται, πῆγαινε κί αὐτῇ, ἂν ὄχι διαρκῶς, τουλάχιστο συχνὰ πίσω ἀπὸ τὸν Σωτῆρα. Ὁ Εὐαγγελιστῆς Μάρκος σημειώνει, διηγούμενος τὰ κατὰ τὴν Σταύρωσι: «Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν... καὶ Σαλώμη, αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ δικόνουν αὐτῷ» (ε' 40-41). Σύμφωνα μὲ μιὰ ἐκδοχή, πού δὲν στηρίζεται ἀπόλυτα, ἡ Σαλώμη ἦταν ἀδελφὴ τῆς Παναγίας. Ὁ Ἰωάννης, στὸ εὐαγγελίό του, ἀναφερόμενος κί αὐτὸς στὸ παρὰ πάνω γεγονός, γράφει, ὅτι ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες πού στέκονταν γύρω ἀπὸ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ, ἦταν κί ἡ ἀδελφὴ τῆς μητέρας του (ιβ' 25). Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ ἱερός εὐαγγελιστῆς πάντα παρασιωπᾷ καὶ τὸ δικό του ὄνομα κί ἐκεῖνο τοῦ ἀδελφοῦ του. Μερικοὶ ἐρμηνευταὶ λοιπὸν λένε ὅτι ἐννοεῖ τὴ Σαλώμη.

Ὁ Ἰάκωβος, μαζί μὲ τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη, ἦταν οἱ τρεῖς μαθηταί, πού ὁ Χριστός, σὲ σημαδιακῆς καὶ κορυφαῖες ὥρες τοῦ βίου

του, τούς κρατούσε ιδιαίτερα κοντά του, ξεχωρίζοντάς τους από τούς άλλους, όπως κατά τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου, κατά τὴ Μεταμόρφωση καὶ κατά τὴν προσευχή του στὸν κήπο τῆς Γεθσημανῆ (Λουκ. η' 51, Ματθ. ιζ' 2, κατ' 37).

Γιατὶ αὐτὴ ἡ προτίμηση στὸν Ἰάκωβο; Τὴν καταλαβαίνει κανεὶς γιὰ τὸν θερμὸ καὶ πρωτόθρονο Πέτρο, ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἔμπιστο κι' ἀγαπημένο Ἰωάννη, ποὺ πραγματικό, ἀπ' ὅτι διαβάζουμε στὰ εὐαγγέλια, ἦταν οἱ δυὸ διαλεχτοὶ ἀνάμεσα στοὺς διαλεχτούς. Ἀλλὰ γιὰ τὸν Ἰάκωβο, τὰ εὐαγγέλια δὲν προσφέρουν κανένα στοιχεῖο, καμμιά πληροφορία, ποὺ νὰ ἐξηγήῃ καὶ νὰ δικαιολογήῃ αὐτὴ τὴν ἰσομοιρία μὲ τούς ἄλλους δυὸ.

Ἀπενατίας, τὰ περιστατικά ὅπου αὐτοπροβάλλεται ὁ Ἰάκωβος, εἶναι σὲ βάρος του, κι' ἀνήκουν στὸ παθητικὸ τῶν δυὸ ἀδελφῶν.

Μιὰ μέρα ὁ Κύριος κι' οἱ μαθηταὶ του ἐπρόκειτο νὰ περάσουν ἀπὸ ἓνα χωριὸ τῆς Σαμαρείας, ὅπου ὅμως δὲν θέλησαν νὰ τοὺς δεχθοῦν. Τότε τὰ δυὸ ἀδελφία ὑπέδειξαν στὸν δάσκαλό τους, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ πέση φωτιὰ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς πάνω σ' ἐκεῖνο τὸν ἀφιλόξενο τόπο, γιὰ τιμωρία. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς τοὺς ἀποκρίθηκε:

— Οὐκ οἶδατε ποίου πνεύματος ἐστὲ ὑμεῖς (Λουκ. θ' 51-56).

Μιὰ ἄλλη φορά, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος, ὁ Ἰάκωβος κι' ὁ Ἰωάννης τοῦ ζήτησαν, αὐτοπροσώπως κατά τὸν εὐαγγελιστὴ Μάρκο, ἐνῶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἔβαλαν καὶ τὴ μητέρα τους σὰν μεσολαβήτρια, νὰ τοὺς τοποθετήσῃ τὸν ἓνα στὰ δεξιά του καὶ τὸν ἄλλον στ' ἀριστερά του, ὅταν θὰ ἐρχόταν στὴ βασιλεία ποὺ τὴ θαρροῦσαν ἐπίγεια. Καὶ πῆραν καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἓνα μάθημα, μιὰ ἀπάντησι διορθωτικὴ τῆς ἀστοχῆς οκέφως τους.

Ἐπάρχει, ὡστόσο, μιὰ λεπτομέρεια στὸ εὐαγγελιστὴ Μάρκο, ποὺ δείχνει ὅτι ὁ Ἰάκωβος εἶχε ἓνα ιδιαίτερα ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ ὅσα ἤκουε ἀπὸ τὸν Κύριο. Ἀφοῦ ἀκροάσθηκε τὴν προφητεία γιὰ τὸ τέλος τῆς Ἱερουσαλήμ, τότε πῆγε κι' ἔπιασε κατὰ μέρος τὸν Χριστὸ καὶ τὸν ρώτησε μαζί μὲ τὸν Ἰωάννη, τὸν Πέτρο καὶ Ἀνδρέα, τί ἀκριβῶς ἐννοοῦσε μὲ τὰ λόγια του ἐκεῖνα. Ἀλλὰ τὸ ὅτι ἦταν κι' ὁ Ἀνδρέας μαζί μὲ τοὺς τρεῖς τους, κάνει ὥστε νὰ μὴ ἐξηγηταὶ ἀπὸ μόνον αὐτὸ τὸ γεγονός ἢ προτίμησι ποὺ ἔδειχνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ στὸν Ἰάκωβο.

Δὲν ἀποκλείεται βέβαια, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι δυὸ ξεχωριστοὶ ἀπόστολοι, νὰ εἶχε πάντα ὁ Ἰάκωβος μιὰ πιὸ ἐντονὴ προσήλωσι στὸν Χριστό, μιὰ πιὸ ἐνεργητικὴ ἀγάπη, μιὰ πιὸ μεγάλη δίψα γιὰ νὰ ἀποδέχεται τὶς θεῖες ἀλήθειες.

Ἀλλὰ εἶναι ἐξ ἴσου πιθανό, ὅτι ἡ προτίμησης ποὺ ἀπολάμβανε ἀνταποκρινόταν σὲ μιὰ κατ' ἐξοχὴν προσωπικὴ του ἀρετὴ, τὴν εὐθύτητα.

Αὐτὴ ἡ εὐθύτης, ποὺ διαφαίνεται ἀπὸ τὸ πρῶϊμο μαρτυρικό του τέλος, ἦταν κάποτε εὐστοχη κι' ὁ Χριστὸς, ὅπως εἶδαμε, φρόντιζε νὰ τὴν προσανατολίζῃ πρὸς τὸ σωστό, νὰ τὴ βάζῃ στὸν ἴσιο δρόμο τῆς θείας του διδασκαλίας.

Ὁ Ἰάκωβος, ἐξαιτίας τῆς εὐθύτητός του ἀκριβῶς, ἔχυσε τόσο γρήγορα τὸ αἷμά του. Ὑπῆρξε ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ αἰχμηρὰ γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας στελέχη της, τὰ πιὸ ἐκτεθημένα στὴ μανία τους, τὰ πιὸ ἀνυπόφορα γι' αὐτούς. Κι' ἔτσι, ἀξιώθηκε νὰ βαφῆ ἢ βασιλικὴ της πορφύρα μὲ πρῶτες τὶς δικές του σταγόνες αἵματος ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἀποστόλους.

Δὲν ἦταν ἀπλῶς ἓνας στερεὸς στυλοβάτης τοῦ ἑθινοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ κι' ἓνας ἐπιτιθέμενος. Κάποιο ἀπὸ τὰ τροπάρια τῆς ἀκολουθίας του, τὸν παρομοιάζει μὲ καλὰ ἀκονημένο βέλος, ποὺ χρησιμοποίησε ὁ Λόγος γιὰ νὰ τρώσῃ τὶς δυνάμεις τοῦ σκότους. Ὁ Ἰάκωβος δὲν περιωρίσθηκε στὴν ἄμυνα, ἀλλὰ εὐζωνος, ὀρμητικὸς, ἀσυγκράτητος, εὐθύβολος διακρίθηκε στὴν ἐπίθεσί της, χειριζόμενος ὄχι ὑλικά ὄπλα, ἀλλὰ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἀνταποκρίθηκε στὸ προσωνύμιο, ποὺ ὁ Χριστὸς εἶχε ἀπονείμει εἰς αὐτὸν καὶ στὸν ἀδελφὸ του Ἰωάννη, ἀποκαλῶντας τους Υἱοὺς Βροντῆς. Ἄν ὁ Ἰωάννης ἀξιοποίησε καὶ ἐπαλήθευσε τὸ προσωνύμιο αὐτὸ μὲ τὴν ὑψηλὴ του θεολογία, ποὺ ἀστράφει καὶ βροντᾷ μέσα στὸ Εὐαγγέλιο, τὶς Ἐπιστολὲς καὶ τὴν Ἀποκάλυψί του, ὁ Ἰάκωβος τὸ ἀξιοποίησε καὶ τὸ ἐπαλήθευσε μὲ τὸ εὐθὺ κήρυγμά του, ποὺ τοῦ κόστισε τὴ σύλληψι καὶ τὴ θανάτωσι.

Οἱ Πράξεις μὲ δυὸ γραμμὲς ἀναφέρουν ὅτι τὸν ἐπίασεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης Ἀγρίππας ὁ Α' καὶ «ἀνείλε αὐτὸν μαχαίρα» (ιβ' 1). Ὁ Ἡρώδης ἦταν τυφλὰ προσκολλημένος στὴ Συναγωγή, ἔμενε ἀδιάκοπα στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ κάθε μέρα προσέφερε θυσίας. Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, ὅμως, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, πρόσφερε στὸν Θεὸ μιὰ ἀληθινὰ ὑπέροχη θυσία, πραγματοποιῶντας τὴν πρόρρηση τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς φίλους του: «Ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ» (Ἰω. ιστ' 2).

Κατὰ τὸν ἱστορικὸ Εὐσέβιο, ὁ κατήγορος ποὺ εἶχε ὀρίσθῃ στὴ δίκη τοῦ Ἰακώβου, ἔνοιωσε βαθεῖα κατάνυξι, ἀντικρύζοντας τὸ φωτεινὸ θάρρος τοῦ ἀποστόλου, πίστεψε μονομιᾶς καὶ μαρτύρησε ἔτσι μαζί του. (Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία β' 9).

Ἔνας ἄλλος ἀρχαῖος συγγραφεὺς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος Ἰππόλυτος, σημειώνει, ὅτι ὁ Ἰάκωβος τάφηκε στὰ Ἱεροσόλυμα. (περὶ τῶν ιβ' Ἀποστόλων, 13).

Τὸ ἔνδοξο τέλος του σημειώθηκε, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, τὸ ἔτος 44.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἐπὶ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὑπεβλήθη ἔγγραφον εἰς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν, δι' οὗ ζητεῖται ἡ ἔγκρισις διὰ τὴν χορήγησιν α) μικροδανείων καὶ β) ἐνυποθήκων δανείων εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους, ὡς καὶ διὰ τὴν χορήγησιν ἐνυποθήκων δανείων εἰς Ἱ. Μητροπόλεις καὶ Ἱ. Νεαοὺς δι' ἐπισκευὴν κ.λ.π.

— Κατωτέρω δημοσιεύομεν Ἐγκύκλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀναφερομένην εἰς τὴν γληρικοσήμεανσιν τῶν ἐκδιδομένων παρ' Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν πιστοποιητικῶν, ἔχουσαν οὕτω :

« Τ. Α. Κ. Ε. »

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς

Τὰ Ὑπουργεῖα 1) Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καὶ 2) Ἐσωτερικῶν

Ε Ν Τ Α Υ Θ Α

Ἐχομεν τὴν τιμὴν γὰ γνωρίζομεν ἡμῖν, ὅτι μεταξὺ ἄλλων ὑπὲρ ΤΑΚΕ εἰσφορῶν ὀρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 9 τοῦ Α.Ν. 1719/1944, ὅτι ὑπόκειται εἰς κληρικοσήμεανσιν διὰ πενταδράχμιον κληρικοσήμεον πᾶν πιστοποιητικὸν ἐκδιδόμενον παρ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, Μητροπόλεων, Ἐπισκοπῶν, Μητροπολιτικῶν Γραφείων, ἐφημερίων, Ο.Δ.Ε.Π. καὶ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ κληρικοσήμεον ὑπόκειται καὶ πᾶν πιστοποιητικὸν ἐκδιδόμενον παρὰ μὴ Ἐκκλησ. Ἀρχῆς, ἐφόσον προσυπογράφεται παρ' ἐφημερίου.

Τῆς ὡς ἄνω ὑποχρέωσως, ἀποφάσει τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἐξαιροῦνται τὰ πιστοποιητικά α) ἀπόρων, β) θυμάτων καὶ ἀναπήρων πολέμου, γ) πάσης φύσεως συνταξιούχων περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς οἰκογενειακῆς τῶν καταστάσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ἀπολήψεως τῆς συντάξεώς των, δ) πολυτέκνων προκειμένου περὶ τῆς πιστοποιήσεως τῆς ιδιότητος αὐτῆς ὡς πολυτέκνων, ε) δι' ἔγγραφὴν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, καὶ στ) πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις ἐκδιδόμεναι πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου, διὰ τὸν καταρτισμὸν δημοτολογίων, μητρῶν Δήμων κ.λ.π.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων ἡμῖν ἐκθέσεων παρὰ τῶν ἐνεργούντων ἐπιθεωρήσεις ὑπαλλήλων τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ διεπιστώσαμεν, ὅτι ἐπὶ πλείστων πιστοποιητικῶν ἐξ ἀγνοίας προφανῶς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, δὲν ἐπικολλᾶται τὸ ὡς ἄνω κληρικοσήμεον θεωροῦμεν σκόπιμον, εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου μας, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25-8-60, γὰ ἀπευθυνθῶμεν πρὸς ὑμᾶς καὶ γὰ σᾶς παρακαλέσωμεν, ὅπως συστήσητε ἐγκυκλιῶς εἰς τὰς καθ' ὑμᾶς ὑπηρεσίας, ὅπως μὴ δέχωνται τὰ παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων προσκομιζόμενα πιστοποιητικά, ἐφόσον ταῦτα δὲν ἔχουσι νομίμως κληρικοσημανθῆ.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος

Κ ω ν. Σ π υ ρ ό π ο υ λ ο ς

Πορὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐκοινοποιήθη ἡ κατωτέρω Ἐγκύκλιος ἀναφερομένη εἰς τὴν κληρικὸσήμεαν τῶν Ἐκκλ. Βιβλίων:

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς

Τὰ Τοπικὰ TAKE Ἰ. Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1710/27-1-61 (ἀριθ. ἐγκυκλ. 6/61) ἡμέτερον ἔγγραφο λαμβάνομεν τὴν τιμὴν τὰ ἀνακοινώσωμεν ὑμῖν κατωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθ. 312/363/7-3-61 ἔγγραφο τῆς Σεβαστῆς ἡμῶν Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῷ ὁποίῳ κατανομάζονται τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Βιβλία, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται εἰς κληρικὸσήμεαν.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἀγαθυνθῆτε καὶ γνωρίσητε εἰς πάντα Ἐκδότην ἢ βιβλιοπώλην ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ὑμετέρας ἐπαρχίας, τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου, συνιστῶντες ἅμα, ὅπως, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν νομίμων συνεπειῶν, κληρικοσημαίνωσι τὰ ἐκδιδόμενα ἢ πωλούμενα βιβλία τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐγγράφῳ μὲ κληρικὸσημον 15% ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Ἀπριλίου 1961.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος

Κ. Σ. Σπυροπούλος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 312.
Διεκπ. 363.

Ἀθήνησι τῇ 7ῃ Μαρτίου 1961

Πρὸς

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ TAKE

Διευθύνσιν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν — Τμῆμα Ἐσόδων

Ἐν τ α ῦ θ α

Εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1850/27-1-61 ὑμέτερον ἔγγραφο, Συνοδικῇ διαγνώμῃ καὶ ἀποφάσει, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι Ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ὑποκείμενα εἰς ὑποχρεωτικὴν κληρικὸσήμεαν, συνωδὰ τῶν ἀπὸ 19/20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν., εἶναι τὰ ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ χρησιμοποιούμενα ἥτοι: Ἡ Παρακλητικὴ, τὰ δώδεκα Μηναιᾶ, τὸ Τριψῆδιον, τὸ Πεντηκοστάριον, τὸ Ὁρολόγιον, τὸ Ψαλτήριον καὶ τὸ Μέγα Εὐχολόγιον. Ἐξαιροῦνται τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ὁ Ἀπόστολος, ὡς καὶ ἡ στερεότυπος ἔκδοσις τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος Πρόεδρος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεσ. Ἰγνάτιον Ἰ. Παπασπηλιόπουλον, Ἰ. Ναόν Ἄγ. Βασιλείου Πειραιῶς. Ἡ ἐπιστολή σας διεβιβάσθη πρὸς τὸν δι' ὄν προωρίζετο συνεργάτην μας. — Αίδεσ. Ἀναστᾶσιον Κορωναῖον, Ποταμιάν. Ἐάν ἀνελάβετε ὑπηρεσίαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1928 καὶ ἐξακολουθήσητε νὰ ὑπηρετήτε συνεχῶς ἀνευ διακοπῆς μέχρι τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1963, θὰ ἀποκτήσετε τότε τὸ πρῶτον δικαίωμα συντάξεως λόγω πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Πόση θὰ εἶναι ἡ σύνταξις σας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1963 εἶναι δύσκολον νὰ σᾶς εἴπωμεν ἀπὸ τοῦδε. Διὰ τὰς ὀφειλάς σας πρέπει νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. — Αίδεσ. Ἀγγελον Δουμανόλδου, Μάδυτον Θεσ/νίκης. Ἐνεκρίθη ἡ χορήγησις συντάξεως δραχμῶν 851 μηνιαίως. Ὡς ἐφ' ἅπαξ λαμβάνετε 12.669 δραχμάς. Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ σχετικὸν ἔμβασμα θὰ τὸ ἔχετε λάβη μέχρι τῆς κυκλοφορίας τοῦ παρόντος φύλλου. — Αίδεσ. Παναδ. Γκατζήν, Τρικοκκιάν Γρεβενῶν. Ἀπαντῶμεν δι' ἐπιστολῆς. — Αίδεσ. Γεώργιον Παπαδημήαν, Ἀμάραντον Κονίτσης. Ἀπαντῶμεν δι' ἐπιστολῆς. — Αίδεσ. Στέφανον Μπαρκάτσαν, Σταμινιά Πεδιάδος Κρήτης. Μέχρι σήμερον δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐπιστολήν σας δικαιολογητικὰ δαπάνης νοσηλείας τῆς Πρεσβυτέρας Ἑλένης Σ. Μπαρκάτσα. — Αίδεσ. Ἀθανάσιον Μᾶνον, Μύλους Φθιώτιδος. Διὰ νὰ λάβετε πληροφορίαν σχετικῶς μετὰ τὸν λογαριασμόν σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. πρέπει νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν εἰς αὐτὸ μέσῳ τῆς Ἰ. Μητροπόλεως σας. Ἐάν ἐξέλθετε τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνάστασιν ἐπιπέδου 1050 δραχμῶν μηνιαίως, ἐφ' ἅπαξ δὲ περὶ τὰς 16.500-17.000 δραχμάς. — Ἐάν θέλετε νὰ συμπληρώσετε 35 ἐτῶν συμμετοχὴν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. πρέπει νὰ ἐξαγοράσῃτε ἐκ τῆς πρὸ τοῦ 1930 ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας σας περὶ τὰ 4 ἔτη, ὁπότε ἡ σύνταξις σας θὰ βελτιωθῇ. Διὰ τὴν ἐξαγορὰν θὰ καταβάλετε δι' ἕκαστον μῆνα ἐξαγοραζομένης ὑπηρεσίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 5% τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας λαμβάνετε σήμερον. — Αίδεσ. Ε. Παναγιώτην, Τούμπαν Θεσσαλονίκης. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεως σας ἐγένετο. Ἐάν ἡ ὑπηρεσία σας ὡς Διακόνου διηνύθη εἰς Ἰ. Ναόν, διὰ τὸν ὁποῖον προεβλέπετο ἐκ τοῦ Νόμου θέσις Διακόνου, εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἐξαγοράσῃτε. Διὰ τὴν ἐξαγορὰν πρέπει νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν καὶ πιστοποιητικὸν τῆς Ἰ. Μητροπόλεως, ἐξ οὗ νὰ ἐμφανίζεται ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας σας ὡς Διακόνου καὶ ὅτι ἐν τῷ Ναῶ ὅπου ὑπηρετήσατε προβλέπεται ἐκ τοῦ Νόμου ἡ θέσις διακόνου. — Αίδεσ. Ἰωάννην Λαμπράκη, Σκουληκαριάν. Δύνασθε νὰ συναξιοδοτηθῆτε καὶ τώρα λόγω πολυετοῦς ὑπαρξείας. Τὴν 31.12.61 συμπληρῶνεται καὶ τὸ ὄριον ἡλικίας, ὁπότε ἀποκτᾶτε δικαίωμα συναξιοδοτήσεως καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου. Τὰ δικαιολογητικὰ δύνασθε νὰ τὰ ὑποβάλλετε ὁπότεν θέλετε. Ἐάν ἐξέλθετε μέχρι τέλους τοῦ ἔτους θὰ λάβετε σύνταξιν περὶ τὰς 1070 δραχμάς, ἐφ' ἅπαξ δὲ περὶ τὰς 16.500-17.000 δραχμάς. Διὰ νὰ ἔχετε 35 ἐτῶν συμμετοχὴν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. θὰ πρέπει νὰ ἐξαγοράσῃτε περὶ τὰ 4 ἔτη ἐκ τῆς πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (1930) ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας σας. Διὰ τὴν ἐξαγορὰν θὰ πρέπει νὰ πληρώσετε δι' ἕκαστον μῆνα ἐξαγοραζομένης ὑπηρεσίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 5% τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας λαμβάνετε σήμερον. Ἐάν διὰ τῆς ἐξαγορᾶς συμπληρῶσῃτε 35 ἐτῶν συμμετοχὴν, ἡ σύνταξις σας θὰ εἶναι ὅση καὶ ὁ μισθὸς σας. Αὐτονόητον εἶναι ὅτι τὴν αἴτησιν ἐξαγορᾶς πρέπει νὰ τὴν ὑποβάλετε πρὶν νὰ συναξιοδοτηθῆτε. — Αίδεσ. Κουτσονικόλαν, Πλοτύκαμπον Λαρίσης. Συνήθως εἰς τοὺς ἔχοντας ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν κάτω τοῦ ἔτους δὲν χορη-

γείται δάνειον. Ἐν πάσει ὁμως περιπτώσει ὑποβάλατε μίαν αἴτησιν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ νὰ λαμβάνη σειράν, μὲ τὸ δικαιολογητικὸν τῆς προικοδοτήσεως τῆς θυγατρὸς σας. Πλὴν τῆς αἰτήσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο δικαιολογητικόν. — Αἶδσο. Γ ε ὠ ρ γ ι ο ν Φ ὕ τ ρ ο ν, Ἀκρωτήριον Θήρας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὑπῆρχε μέχρι πρό τινος ἀμφισβήτησις, τῶρα ὁμως τὸ ζήτημα ἐτακτοποιήθη καὶ συνταξιοδοτοῦνται οἱ συμπληρώσαντες 35 ἐτῶν ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν. Ἐπομένως κατὰ τὸ ἔτος 1963 καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία σας ὑπῆρξεν συνεχῆς θὰ δυνηθῆτε νὰ λάβετε σύνταξιν. — Αἶδσο. Β α σ ἰ λ ε ι ο ν Ἀ ἰ β α λ ι ω τ ᾶ κ η ν, Ἱεράπετραν Κρήτης. Ἐφ' ὅσον ἐφημερεύεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1921, ὡς γράφετε, δύνασθε νὰ συνταξιοδοτηθῆτε κοὶ τῶρα λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Διὰ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά θὰ γράψωμεν προσεχῶς ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ». Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς σας θὰ εἶναι ἐὰν ἐξέλθετε τῶρα δρχ. 890 περίπου μηνιαίως, τὸ δὲ ἐφ' ἅπαξ περὶ τὰς 13.000 δραχμάς. Διὰ νὰ συνταξιοδοτηθῆτε δὲν χρειάζεται νὰ πληρώσετε τίποτε. Ἐκτὸς ἐὰν ὀφείλετε ἀσφάλιστρα εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., ὁπότε αὐτὰ θὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα. Θὰ πληρώσετε μόνον ἐὰν θέλετε νὰ ἐξαγοράσετε προϋπηρεσίαν διὰ νὰ συμπληρώσετε 35 ἐτῶν συμμετοχὴν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., διὰ νὰ λάβετε πλήρη σύνταξιν, δηλ. ὄσῃν καὶ ὁ μισθὸς σας. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ πρέπη νὰ ἐξαγοράσετε περὶ τὰ 4 ἔτη, πληρώνοντας δι' ἕκαστον μῆνα ἐξαγοραζομένης ὑπηρεσίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 5% τῶν σημερινῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν σας. — Αἶδσο. Γ. Π α τ ρ ῶ ν η ν, Φρατζήν Λαμίας. Γράψατέ μας τὸ ἔτος γεννήσεώς σας.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Δείγματα τῆς σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν φυτῶν καὶ ζώων. — Χ., Ἀδελφικά Γράμματα. — Φιλοθέου Ζερβάκου, Ἠγουμένου Ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας, Θαύματα ποῦ γίνονται σήμερα. Θαύματα εἰς τὴν Μονὴν Λογγοβάρδας Πάρου. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Φιλόθεον Ἀδολεσχίαν» τοῦ Εὐγενίου Βούλγαρη (Μετάφρ. Θεοδόση Σπεράντσα). — Βασ. Ἡλιάδης, Ἐνα νοερὸ μνημόσυνο τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ἡ τραγικὴ νύκτα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας. Ὁ εὐλαβὴς Ἱερεὺς ποῦ ἔσωσε τὰ ἄχραντα μυστήρια. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸ» ἢ «Συναγωγὴ ἡθικῶν διδασκαλιῶν». (Ἀπόδοσις Ἀνθίμου Θεολογίτη). — Βασιλείου Μουστάκη, Ὁ Πρωτομάρτυς μαθητῆς. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» Ὅδὸς Φιλοθέης 19 — Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Ἀθῆναι.